

HÍRADÓ

XVII. ÉVFOLYAM, 7. SZÁM

ÁRA: 1,50 FORINT

1973. FEBRUÁR 17.

Ismét tanácskoztak a két dél-vietnami kormány képviselői

Megállapodás ügyrendi kérdésekben a párizsi hivatalos megbeszéléseken

A dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány és a saigoni kormány képviselőinek első hivatalos, kétoldalú tanácskozása után a két küldöttség ismét tárgyalásztalhoz ült Párizsban, a Kléber sugárúti konferenciapalotában. A delegációk folytatták a dél-vietnami két kormány érdemi tárgyalásának előkészítését, amelynek feladata lesz, hogy — a fegyverszüneti egyezmény döntésének megfelelően — megalkassák a nemzeti megbékélés és együttműködés tanácsát. Ez utóbbitak kell majd kidolgoznia Dél-Vietnam új alkotmányát, és kiírnia az új választásokat.

A megbeszélés eredményes volt. A két delegáció az ügyrendi kérdések egész sorában megállapodásra jutott. Bizonyosnak látszik, hogy Dél-Vietnam két kormányának érdemi tárgyalásait — egyelőre még nem rögzített időpontban — Dél-Vietnamban fog-

ják megtartani. A két delegációt a tervek szerint Nguyen Thi Binh asszony, a DIFK külügyminisztere és Tran Vam Lam, a saigoni kormány külügyminisztere vezeti majd. Valószínű, hogy a két külügyminiszter előzetesen Párizsban is tanácskozik. Mindketten részt vesznek ugyanis az itt összeülő nemzetközi Vietnam-konferencián.

Párizsban egyébként — miután az előzetes híreknek megfelelően bizonyossá lett, hogy a nemzetközi konferenciát itt tartják — hozzá is láttak annak gondos előkészítéséhez. Lehetséges, hogy a főváros környéki Versailles vagy Fontainebleau lesz az értekezlet színhelye.

A Dél-Vietnami Köztársaság ideiglenes forradalmi kormánya egyébként közleményben jelentette be, hogy elfogadja Párizst a nemzetközi Vietnam-konferencia színhelyül.

Vitatott kérdés még, hogy ki legyen a nemzetközi konferencia elnöke. Szokás szerint erre a tisztségre a házigazda országot kéri fel. Ezúttal azonban a saigoni kormány tiltakozik ez ellen, és a jelek szerint ebben Washington is támogatja. Indokul azt hozzák fel, hogy a francia nép az amerikai agresszió elleni állásfoglalásával a vietnami háború egész ideje alatt „szereplő volt”. (Washington és Saigon emiatt eredetileg az ellen is tiltakozott, hogy a nemzetközi konferencia színhelye Párizs legyen.) Heath angol miniszterelnök Waldheim ENSZ-főtitkárt javasolja elnöknek. Schumann francia külügyminiszter nyilatkozatában teljes mértékben támogatja a javaslatot. Ez szerencsés megoldásnak látszik, hiszen kétségtelenül emelne is a konferencia tekintélyét. Kérdés azonban, nem lesz-e ennek akadályja az, hogy Vietnam nem tagja az ENSZ-nek.

Makariosz lett Ciprus elnöke

Nicosiában 160 ezres tömeg köszöntötte Makariosz elnököt harmadik újraválasztása alkalmából. Makariosz az alkotmány értelmében — mint-hogy a jelölési határidő lejártáig ellenjelöltet nem állítottak — újabb öt évre a Ciprusi Köztársaság elnöke lett.

Makariosz érsek a lelkes tömeg előtt mondott beszédben a terrorizmus ellen emelt szót.

— Mint már a múltban is kijelentettem — mondotta Makariosz —, a ciprusi görögök az enózis (a Görögországgal való egyesülés) mellett vannak... És ha rajtunk kívül álló tényezők ezt lehetetlenné teszik, attól még nem szűnünk meg görögök lenni. — Az elnök nyomtatékosan aláhúzza, hogy azok, akik terrorista módszerekkel akarják elérni az egyesülést, csak testvérgyilkos háború katasztrófájába dönthetik az országot. Jelenleg az a legfontosabb feladat, hogy sikerrel fejeződjenek be a szigetben élő görög és a török közösség tárgyalásai.

Ünnepség Hanoiban a dongdai győzelem 184. évfordulóján

Hanoiban ünnepi gyűlést rendeztek annak emlékére, hogy a vietnami nép 184 esztendővel ezelőtt aratott győzelmet Dongda alatt a kínai hódítók ellen. Az ünnepi gyűlésen — amelyet a vietnami hazafias front hanoi bizottsága rendezett — a tömegszervezetek, a fegyveres erők és a lakosság képviselői nagy számban vettek részt. Nguyen Bak, a városi kulturális osztály igazgatója beszédében méltatta a győzelem történelmi jelentőségét. A mai feladatokról szólva felhívta a vietnami népet, hogy aktívan vegye ki a részét a szocializmus építéséből, az ország védelméért, a nemzeti függetlenségért vívott harcban, hogy fokozatosan eljuthassanak az ország békés egyesítéséhez.

Az amerikai vezérkari főnökök titkos értékelése:

„A Thieu-rendszer nem képes a túlélésre”

Jack Anderson amerikai publicista, aki a kormányzat bizalmas iratainak megszerzésével világhírré tett szert (egyebek közt ő hozta nyilvánosságra az ITT-botrány anyagát és az indiai-pakisztáni konfliktusba való amerikai beavatkozás dokumentumait), újabb titkos katonai akták tartalmát hozta nyilvánosságra.

Anderson cikke szerint, amely több tucat amerikai lapban jelent meg, a vezérkari főnökök egyesített bizottsága titkos értekezlést tartott a dél-vietnami helyzetről, amelynek végkövetkeztetése: Thieu korhadt rendszere alkalmatlan a „túlélésre”. A vezérkari főnökök egyesített bizottsága szerint a saigoni rezsim diktatórikus lépései most országszerte erősítik a lakosság politikai ellenállását. Emellett Thieut a saigoni tábornokok katonai puccsa is fenyegeti.

A titkos iratokból kiderül, hogy a vezérkari főnökök októbereken kulcsszerepet játszottak az egyezmény megteremtésében, arra hivatkozva, hogy előbb be kell fejezni a saigoni hadsereg gyors ütemű feltöltését. A saigoni hadsereg azonban — az új, titkos értékelés szerint — amerikai légi támogatás nélkül még most sem harcképes. Egy amerikai tábornok elismerte Andersonnak: Saigon-

nak olyan nagy mennyiségű repülőgépet szállítottak, hogy üzembe helyezésükre a rezsim légiereje képtelen.

Ezzel függ össze, s ezt igazolja az a tény, amelyre már Anderson vezérkari főnökségi iratainak publikálása után derült fény. A legnagyobb amerikai lapokban hirdetéseket tettek közzé, amelyekben „vietnami munkára”, vadászrepülőgépek és harci helikopterek mechanikai és elektronikai berendezéseinek karbantartására és a tevékenység irányítására sűrűsöen „polgári szakembereket” keresnek. Ez azt tükrözi, hogy noha már több száz ilyen szakember szerződöttetésére került sor, a légierő feltöltése az amerikai segéd személyzettel még korántsem fejeződött be.

A fegyverszünet kijátszásának veszélyeire hívja fel egyébként a figyelmet a New York Timesben Szpartak Beglov szovjet vendégpublicista, az APN szemleírója. Írásában, a melyet a vietnami helyzet szovjet értékeléséről a New York Times a vezércikk helyén közöl, megállapítja, hogy a Szovjetunió, amely a vietnami nép megbízható szövetségese volt a harcban és a békés megoldás keresésében is, nem csökkenti éberségét „a reakciós erők, a régi illuzióktól szabadulni nem képes elemek mesterkedéseivel szemben.”

Az első béke-sajtóértekezlet a VDK nagykövetségén

A megszokottnál ünnepélyesebb hangulatban gyűlekeztek az újságírók a VDK budapesti nagykövetségén tartott sajtóértekezletre. Ez volt ugyanis az első sajtóértekezlet, amelyet a hosszú háború után, a fegyvernagyváltás állapotában tartottak.

Hoang Cuong nagykövet bevezetésben örömeinek adott kifejezést afelett, hogy a vietnami népre békében köszöntött rá az idei holdujév. A Párizsban aláírt egyezményről szólva megállapította, hogy annak értelmében az Egyesült Államok és minden más ország függetlenségét, szuverenitását, egységét és területi sérthetlenségét.

A nagykövet kiemelte, hogy a megállapodással a vietnami nép a legdicőségesebb győzelmet aratta az idegen hódítók fölött. — A vietnami nép győzelme korunk győzelme, amikor a szocializmus, a nemzeti függetlenség, a demokrácia, a béke és a világ szabadság- és igazságszerető erői mindinkább teret hódítanak. Népünk győzelme — folytatta a nagykövet — egyúttal a szocialista országok és a világ haladó népei, köztük az amerikai nép győzelme is. Az Amerika-ellenes és honmentő harcban elért nagy eredmény a marxizmus-leninizmus, a Vietnami Dolgozók Pártja helyes és alkotó politikai, katonai irányvonalaának győzelme.

Hoang Cuong hangoztatta, hogy a vietnami nép azért érthette el sikerét, mert őszinte támogatást és hathatós segítséget kapott a szocialista országoktól és az egész haladó emberiségtől. — Ebből az alkalomból — mondotta a nagykövet — a vietnami nép őszinte háláját fejezi ki a testvéri országoknak, a nemzetközi munkásoktól és a béke-, az igazságszerető népeknek. Egyszersmind tolmácsolta a vietnami vezetők és a vietnami nép mély háláját az MSZMP-nek, a magyar kormánynak, valamint a testvéri magyar népnek.

A vietnami nép mostani győzelme azonban csak az első fontos lépés. A béke helyreállt, de azt meg is kell őrizni és szilárdítani.

Az imperialisták által egymás után kirobbantott agresszív háborúk több mint harminc éve igen súlyos következményekkel jártak; most kell felszámolni őket. A legfontosabb feladat: megkövetelni a megállapodás aláírásától, hogy tartsák tiszteletben és hajtsák végre az egyezmény valamennyi tételét.

A vietnami nép harca új szakaszba lépett. Ez a harc küzdelmes, bonyolult, és a tartós béke eléréséért vívott harcra párhuzamosan folyik a szocialista országok és a világ haladó népeinek további támogatásával a béke megszilárdításáért, a háború okozta sebek begyógyításáért.

Egyiptomban kizárják az ASZU-ból a hivatalos politikai irányvonalról eltérőket

Egyiptomban folytatódik a Szadat elnök által kezdeményezett kampány, melynek során kizárják az Arab Szocialista Unióból és egyben megfosztják politikai, szakmai, állami és egyéb tisztségeiktől mindazokat, akik az ASZU fegyelmi bizottsága szerint eltértek a hivatalos politikai irányvonalról. A határozat szerint további tíz politikai személyiséget zártak ki az ASZU soraiból.

Három esetben olyan fegyelmi szankciót alkalmaztak, amely a tagsági viszony fenntartása mellett fosztja meg

ASZU-funkciójától az érintett személyeket. A kampány kezdetén az első kizárási listán hatvannégy újságíró, író, tájékoztatói szerveknek dolgozó személy szerepelt, akik közül többen haladó elveikről ismertek.

Az ASZU fegyelmi testülete egyébként Hafez Badavinak, a parlament elnökének vezetésével folytatja munkáját. 1971-ben ugyancsak Hafez Badavi volt annak a különbírójának az elnöke, amely az emlékezetes Ali Szabri-per vádlottal fölött ítélt.

Hanoi, Saigon, Vientiane

Sorozatos tárgyalások Indokína jövőjéről

Saigonban ismét ülést tartott a nemzetközi ellenőrző és felügyelő bizottság. Folytatta tárgyalását a négyoldalú katonai vegyes bizottság három albizottsága is; a hadifoglycserével kapcsolatos kérdéseket, valamint különböző katonai és eljárási problémákat vitattak meg. Három amerikai C-130-as szállítógép ismét útrakelt Hanoiban, hogy a VDK megfigyelőinek újabb csoportját vigye Dél-Vietnamba.

Folytatódta a tűzszüneti tárgyalások a laoszi fővárosban, Vientiane-ban is: Phoumi Vongvichit, a Laoszi Hazafias Front főtitkára másodízben találkozott Souvanna Phoumával, az Amerika-barát kormány miniszterelnökével.

Washingtonból érkezett a hír, amely szerint Kissinger nemzetbiztonsági főtanácsadó hanoi látogatása előtt útbá ejti Thaiföld és Laosz fővárosát.

Kiújult a tőkés valutaválság

A dollár — 1971-es válsága óta — legkritikusabb helyzetébe került. Árfolyama nyugat-európai pénzpiacokon az 1971-es megállapodásban jóváhagyott legalacsonyabb szintre süllyedt. Az árfolyamcsökkenés a legjelentősebb az NSZK-ban, Belgiumban, Hollandiában, Dániában, Svédországban és Ausztriában.

A nyugatnémet kormány csaknem hárommilliárd dollárt vásárolt fel az újabb válság során, hogy csökkentse a márkára nehezedő nyomást. Más nyugat-európai központi bankok eddig több mint 200 millió dollár felvásárlásával segítettek az amerikai valuta árfolyamának fenntartását Tokióban eleinte úgy tűnt, hogy az újabb dollárválság nem érinti súlyosabban a jent, azonban a spekulációs dollárkínálat hamarosan annyira lenyomta a dollár árfolyamát, hogy a japán nemzeti bank is kénytelen volt vásárlásokkal beavatkozni.

Az újabb dollárválság áll a Brüsszelbe érkezett Brandt kancellár tárgyalásainak középpontjában. A nyugatnémet kormányfő Leburton belga miniszterelnökkel folytatott találkozásán arra szólított fel, hogy a közös piaci partnerek együttesen küzdjék le az újabb pénzügyi nehézségeket. Utalt arra, hogy itt a legfőbb ideje a valutaválság kérdésében közös nyugat-európai megoldások felkutatásának.

William Eberle, Nixon elnök gazdaságpolitikai „utazó nagykövete” Tokióba érkezett, hogy megbeszéléseket folytasson a japán kormány és az üzleti élet vezetőivel a válságos helyzetről. Mills, az amerikai képviselőház pénzügyi bizottságának elnöke rendkívül súlyosnak minősítette az újabb válságot, és nem zárta ki annak lehetőségét sem, hogy sor kerülhet újabb leértékelésre.

Kreisky sajtóértekezlete az osztrák bel- és külpolitikáról

Belpolitikai kérdésekről és Ausztria kapcsolatairól nyilatkozott sajtótájékoztatóján Bécsben Bruno Kreisky osztrák kancellár. A belpolitikai feladatok között fontosnak minősítette az „acélfúzió” megvalósítását, amelynek során a négy osztrák állami acélipari trösztöt egységes irányítás alá kívánják vonni. A fúzió eddig a néppárt ellenkezése miatt nem valósult meg.

Ezután szólt arról, hogy új rádiótörvényt kívánnak elfogadtatni, illetve a meglévő „korszerűsíteni”. Nyilvánvalóan arra célzott, hogy a néppárt befolyása alatt álló rádióknak és televízióknak a jövőben az uralmon levő szocialisták igényeit jobban ki kell elégíteni, s a kormány

a törvény eszközeivel igyekszik magának kellő befolyást szerezni a tömegkommunikáció fontos szerveinél.

Kérdésekre válaszolva Kreisky úgy nyilatkozott, hogy tavaszi utazási terveit között szerepel a Budapesten teendő hivatalos látogatása, amely Fock Jenő magyar miniszterelnök korábbi ausztriai látogatásának viszonzása lesz. Az osztrák kormányfő hangoztatta, hogy budapesti látogatásával nem kell semmiféle „különleges problémát” megoldani, mert Ausztriának jó a kapcsolata Magyarországgal. — Úgy vélem — mondotta —, hogy hasznos, ha a szomszéd államokkal jó kapcsolatban állunk, s az ilyen jellegű látogatások ezt a célt elősegíthetik.

Husszein washingtoni nyilatkozata:

Jordánia hajlandó különtárgyalásokra Izraellel

Husszein jordániai uralkodó Washingtonban megbeszélést folytatott a legmagasabb rangú amerikai vezetővel, és Rogers külügyminiszterrel is.

A jordániai uralkodó a Washington Evening Star-News című lapnak adott interjújában elmondta, hogy a jordániai hadsereg modernizálásának keretében az Egyesült Államok új típusú vadászgépeket szállít Ammannak. Husszein a továbbiakban kijelentette: kész különtárgyalásokat folytatni Izraellel, amennyiben a rendezés főelveit diplomáciai csatornákon keresztül már korábban mindkét fél elfogadja.

Husszein szerint Washington közvetítő szerepet játszhat egy közel-keleti rendezés megvalósításában. Nem tiltakozik, hogy Jordánia „rugalmas

álláspontot” foglalna el az Izraellel folyó tárgyalásokon Jeruzsálem és a Jordán folyó izraeliek által megszállt területének kérdésében.

A jordániai uralkodó kijelentését Izraelben helyesléssel fogadták. Dajan hadügyminiszter Husszein javaslatát méltatva arról beszélt, hogy a jordániai király washingtoni látogatása pozitív politikai lépés, mert a béketárgyalások irányába tett kísérletnek tekinthető. Hasonlóan nyilatkozott Dajan az Egyesült Államok szerepéről. Az izraeli külügyminisztérium szóvivője kijelentette: Izrael ugyancsak kész a Jordániával való különtárgyalásokra, de úgy látja, hogy „a politikai megoldás logikája az Egyiptommal való rendezést helyezi előtérbe”.

Nixon-Heath-találkozó

Üres frázisok, csillogó protokoll

Washingtoni és londoni tudósítók kommentárt fűznek Nixon amerikai elnök és Heath brit miniszterelnök tárgya...saihoz. Megállapítá-

saik szerint az amerikai-brit legfelsőbb szintű tárgyalások nem vezettek egyetértésre a napirenden szereplő fő kérdésekben.

Amerikai csomag Nyugat-Európának

Heath fogadtatása hangsúlyozottan meleg volt, és mivel az amerikaiak szeretik a felsőfokokat, Nixon mindjárt a lelegején kijelentette: tanácskozáson a legátfogóbb lesz a hasonló megbeszélések történetében. De az igazi problémák kezdettől elhomályosították a protokoll csillogását. A látogatás egybeesett a lelegején kijelentette: tanácskozáson a legátfogóbb lesz a hasonló megbeszélések történetében. De az igazi problémák kezdettől elhomályosították a protokoll csillogását. A látogatás egybeesett a lelegején kijelentette: tanácskozáson a legátfogóbb lesz a hasonló megbeszélések történetében. De az igazi problémák kezdettől elhomályosították a protokoll csillogását.

len" kereskedelmi és pénzügyi engedményeket Nyugat-Európától — cserébe az USA fegyveres erőinek további nyugat-európai állomásoztatásáért. Ahogy Heath, a washingtoni sajtóklubban kifejezte: „Az amerikai erők nem azért vannak Európában, hogy szívességet tegyenek nekünk, hanem hogy saját alapvető érdekeiket védelmezzék.” Az amerikai külügyminisztérium visszautasítása nem lehetett volna kevésbé diplomatikusan: „A politikai, gazdasági és katonai témákat, noha formális összekapcsolásra nincs szükség, egy egész részeként kell kezelni.”

Es a tősztok szóvirágai elenére az álláspontok bizonyos alapkérdésekben annyira különböztek, hogy a hasonló látogatások gyakorlatától eltérően közös közleményt sem találtak célszerűnek kiadni.

A legfontosabb differenciák egyikének ez látszik: London arról próbálta meggyőzni partnerét, hogy deficitjének okait inkább a Távol-Keleten keresse, mint az Atlanti-óceán túlsó oldalán, s hogy következként a kereskedelemről, az új nemzetközi pénzügyi rendszer kialakításáról és az Egyesült Államok európai erőinek állomásoztatásáról szóló tárgyalásokat ne kösse össze egy csomagba. Vagyis: ne kívánjon „teljesíthet-

A brit és az amerikai álláspontok különbözősége jelzi, hogy a vietnami bombák soká hallatszó visszhangján túlmenően más okai is voltak Nixon elnöknek, amikor kerek kijelentette, hogy „Európa évének” első hat hónapjában nem látogat Európába. Ha van kérdés, amelyben a kongresszus félreérthetetlen hangulatát figyelembe kell venni, akkor ez a pénzügyi-kereskedelmi alkuk ügye, és a jelek szerint még hónapokba telik, amíg az Egyesült Államok képes lesz egy „Európa-politikát” körvonalazni, amíg kialakulnak egy kompromisszum körvonalai.

Nehezen titkolt csalódás Londonban

Az ideológiai egyetértés, a szoros katonai szövetség, a közös kulturális örökség és még több más tényező Nagy-Britanniát teszi az összes EGK-ország között a leginkább alkalmasnak, hogy megkezdje a már régóta esedékes párbeszédet az Egyesült Államokkal a tőkés világ nagy gazdasági tömbjei között ki-törni készülő kereskedelmi háború elkerülése érdekében. Egy sikeres közvetítő szerep alaposan megnövelte volna London befolyását a kibővített Közös Piacban. Most azonban a brit politikai és üzleti élet hangadó köréi nehezen titkolják a Heath-látogatás kimenetelére felelt érzett csalódásukat. A „kölcsonösen hasznos tájékozódás” és „az álláspontok jobb megértése” üres frázisai mögött ugyanis nem látni a komoly eredményeket. Heath kénytelen volt nemet mondani a kereskedelmi és pénzügyi, valamint katonai problémákat egymással kölcsönös függőségbe állító amerikai taktikára. Nixon elnök pedig — amíg nem kap kongresszusi felhatalmazást a GATT újratárgyalására — nincs abban a helyzetben,

hogy érdemben válaszoljon bármiféle közvetítő javaslatra. Ezért is nevezik a csúcstalálkozó időzítését egyes angol kommentátorok „elsietettnek”. Nem kétséges, hogy az angolok szeretnék annyit megőrizni az Egyesült Államokkal való egykori „különleges viszonyukból”, amennyit csak tudnak. Az EGK-ban való fokozatos integrálódásuk, a tavalyi párizsi csúcserkeztelen vállalt brit kötelezettségek azonban már érzetileg hatásukat. A Nixon-Heath találkozó óhatatlanul felfedte, hogy a tőkés gazdaság csoportérdekei beárnyékolják még a két angolszász hatalom hagyományos együttműködését is.

Elég bizonytalannak látszik, hogy a két kormánynek mennyire sikerült egyeztetnie a folyamatban levő kelet-nyugati tárgyalásokon követendő magatartását. Heathnek az enyhülés kilátásairól Amerikában tett szkeptikus kijelentéseit úgy lehet értelmezni, hogy a jelenlegi brit kormány a tárgyalóterem szélsőjobboldali padsoraiban keresi a helyét.

A helsinki értekezleten

megkezdődött a vita

az állandó európai biztonsági szerv létrehozásáról

Az európai biztonsági és együttműködési értekezlet előkészítésével foglalkozó helsinki konzultáció plenáris ülésén befejezték a biztonsági értekezlet harmadik napirendi pontjának, az államok közötti kulturális együttműködés kérdéseinek megvitatását.

Zorin szovjet delegátus a harmadik napirendi ponttal kapcsolatban kijelentette: — A Szovjetunió következetesen állást foglalt és állást foglal a népek kulturális érintkezésének és együttműködésének minden módon való fejlesztése mellett. Ezért indítványozza, hogy az európai értekezlet vitassák meg az ilyen együttműködés továbbfejlesztésének és kiszélesítésének kérdéseit, a szervezetek és emberek közötti kapcsolatok problémáit, valamint az információk terjesztését. A Szovjetunió nemcsak a kultúra és a népművelés kérdéseivel foglalkozó állami intézmények és szervezetek kancsolatainak kiszélesítése mellett foglal állást, hanem az információk és eszmék kicserélésének fokozását is támogatja a béke és a jószomszédtság megszilárdítása érdekében.

Megkezdődött a vita a negyedik napirendi pontról, amelynek tárgya a biztonság és az együttműködés kérdéseivel foglalkozó állandó szerv megalakítása. A küldöttek egyidejűleg megvitatják annak a bizottságnak a feladatairól szóló tervezetet is, amely a napirendi javaslatnak erről a pontjáról előkészíti majd a záródokumentumot.

A bizottság feladataival kapcsolatban a szovjet küldöttség javaslatot terjesztett elő. A javaslat szerint a bizottság feladatává kell tenni, hogy állítsa össze a dokumentumtervezetet az európai biztonság és együttműködés kérdéseivel foglalkozó szerv megalakításáról. Ennek a szervnek, amely nyitva áll minden európai állam, az Egyesült Államok és Kanada előtt, konzultatív státusa lesz majd. Funkciói közé tartozhatnak olyan feladatok, mint az európai biztonság és együttműködés kérdéseivel kapcsolatos információk és vélemények kicserélésének sokoldalú alapon való megvalósítása, vagy a következő európai értekezletek előkészítése.

Az ENSZ Biztonsági Tanácsa

Rhodesia provokációjáról tárgyal

Az ENSZ Biztonsági Tanácsa folytatta a rhodesia-zambiai határon, Salisbury gazdasági blokádjá és katonai provokációi nyomán kialakult aggasztó helyzet megvitatását. Algéria, Egyiptom, Szenegál, India, Chile, Kenya, a Zaire Köztársaság és más államok képviselői felhívták a figyelmet arra, hogy az afrikai kontinens déli részén a rhodesiai és dél-afrikai fegyveres erők összekapcsolásával a portugál gyarmatosítók a nemzeti felszabadító mozgalmak ellen a felszólalók elítélték Nagy-Britanniát, az

Egyesült Államokat és a többi imperialista országot, amiért a fegyveres támogatásával megakadályozzák a gyarmati uralom felszámolását az afrikai kontinensen.

A chilei delegátus támogatta Zambiának azt a javaslatát, hogy a BT küldjön különleges bizottságot Zambiába, és javasolta, hogy a Namíbiával foglalkozó bizottsághoz hasonló ENSZ-bizottságot hozzanak létre a zimbabwei nép (Rhodesia afrikai lakossága) helyzetének kivizsgálására.

Változtatható szárnyfelületű gépekkel látták el a szovjet légierőt

Változtatható szárnyfelületű repülőgépekkel látták el a szovjet katonai légierőt. Az új géptípus egyik gyakorló repüléséről a Pravda riportban számolt be.

A szovjet szakértők emlékeztetnek arra, hogy változtatható szárnyfelületű gépet a Szovjetunióban először 1967-ben, a domgyedovói repülőtér felett megrendezett légiparádén mutattak be. Az akkori prototípus azóta túljutott a kísérletezés korszakán, és a légierő egyik rendszeresített fegyverévé vált. Tulajdonsá-

gaiból itélve, vadászgépként és vadászbombázóként egyaránt alkalmazható, kielégíti a légi hadviselés legkorszerűbb követelményeit is.

Az új géptípusnak több jelentős előnye van a „hagyományos” szuperszonikus gépekhez képest. Fontos tulajdonságainak egyike, hogy felszálláskor nagyon rövid kifutópályára van csak szüksége. Másik előnye, hogy a szárnyfelület változtatásával különféle sebességtartományokban mozoghat, a harci feladattól függően.

A MÁSÍK OLDALON VI-SZONT, ha Nyugat-Európa kesztyűt dob az Egyesült Államoknak, veszélyeztetni az Amerikába irányuló kivitelt, mert Washington minden bizonyon importkorlátozásokkal reagálna. S természetesen külpolitikai, sőt katonai vetülete is van a konfliktusnak, mert a Közös Piac államai az ellen az Amerika ellen lépnek fel gazdasági téren, amelytől az úgynevezett nukleáris védelmet, továbbá a csapatok és a fegyverzetrendszerek európai állomásoztatását várják ezután is.

Nyugat-Németország — legálabbis első nekifutásra — ezúttal nem volt hajlandó a dollár segítségére sietni a márka felértékelésével, mint 1969 óta már többször is. S ha ez így marad (ami korántsem bizonyos), akkor a jelek szerint új szakasz kezdődik az amerikai — nyugat-európai kapcsolatok történetében. A nyugatnémet tőkés körök egyik befolyosó szócsové, a Handelsblatt, mindenesetre már elgondolkodtató vezércikkben tanácsolta Brandtnak: utazzék azonnal Nixonhoz.

SRI LANKA NEMZETI ÜNNEPÉN

A Sri Lanka Köztársaság (Ceylon) népe ünnepli az ország függetlenségének 25. évfordulóját: az országban 1948. február 4-én ért véget a négy és fél évszázados brit uralom.

A gyarmati örökség, az elmaradottság súlyos teherként nehezedett a fiatal államra. A gyarmatosítás fel számolása nem jelentette rögtön a tényleges szuverenitást, hiszen Nagy-Britannia még jó ideig megtartotta gazdasági-politikai befolyását: a Ceylonra kényszerített alkotmány értelmében a szigetország angol domínium maradt. Az igazi függetlenség útján Ceylon csak 1956 áprilisában indulhatott el, amikor a haladó pártok választási győzelme nyomán Bandaranaike alakított kormányt. Felszámolták az angol támaszpontokat, kizorították a külföldi tőkét a gazdaság számos területéről, erőfeszítéseket tettek a gazdaság fejlesztésére, a munkanélküliség

megszüntetésére, az államosítások, ütemének fokozására.

Bandaranaike már 1956-ban tudtára adta a Brit Nemzetközösség tagállamainak, hogy Ceylon elö-kélt szándéka a köztársasági államforma megteremtése. Ennek valóra váltása azonban már az 1959-ben, merénylet áldozatává lett miniszterelnök özvegyére, a jelenlegi kormányfőre, Szirimavo Bandaranaike aszszonyra hárult.

A Sri Lanka Köztársaság kikiáltása tavaly történt, a haladó pártok egyesült frontja választási győzelmének második évfordulóján. Az első törvény, amelyet a köztársaság parlamentjében elfogadtak, földreformot irányozott elő.

A szocialista országok, köztük hazánk is, nagyrá értékelik Sri Lanka következetes antiimperialista külpolitikáját, a társadalmi haladásért folytatott kitartó harcát.

A belpolitikai Nixon-doktrina jegyében fogant az új amerikai költségvetés

Nixon, az Egyesült Államok elnöke rádióbeszédében ismertette az Egyesült Államok költségvetését a július 1-vel kezdődő új pénzügyi évre. Az elnök 269 milliárd dollár megajánlást kérte a kongresszustól. Ugyanerre a pénzügyi évre a Fehér Ház több mint 12 milliárd dolláros deficitet tervezett. (A költségvetés betervezésére olyan körülmények között került sor, amikor az előző évi büdzsé máris konfliktusokhoz vezetett: Nixon elnök nem volt hajlandó a kongresszusi döntéseknek megfelelően elkölteni a megszavazott összegeket.)

A Nixon által betervezett új költségvetés kétségtelenül az előző demokrata adminisztráció „nagy társadalomra” vonatkozó programjainak látványos tetemését vetíti előre. A költségvetés fő jellegzetességei ugyanis ezek:

Először: Megszüntetni vagy a biztosított összegek drasztikus csökkentésével elsovvadásra kárhóztatja azokat a szerény költségvetési tételeket, amelyek a nyomor elleni intézkedésekre, a kórházi ágyak szaporítására, a nagyvárosok elszegényedett központjainak rekonstrukciójára, iskolák építésére vonatkoztak volna. Mindez akkor, amikor a hivatalosan is a szegénység határ alatt élők száma növekszik. A bürokrácia állítólagos csökkentése — ami az új költségvetés egyik propagandisztikus vonása — is főképp az ezekkel az összegekkel foglalkozó kormányhivatalok, így a szegénység elleni küzdelemre létrehozott szervezet likvidálásán alapszik.

Másodszor: Miközben az elnök a pénzromlás elleni harc ürügyével belpolitikai sikra viszi át a „Nixon-doktrínát” (beszéde arra utal, hogy az egyes szövetségi államok, a városok, sőt az egyének „önerejükre támaszkodva” állami segítség nélkül oldják meg problémáikat), a költségvetésbe beépítették a folytatódó infláció tartós biztosításait. Ezek közül a legfontosabb a katonai költségvetés több milliárdos növelése — épp azon a héten, amikor az Egyesült Államok közvetlen „vietnami elkötelezettsége” véget ért. A július 1-vel véget ért pénzügyi évben több mint 76 milliárd dollárt fordítottak katonai célokra. A következő pénzügyi évben a katonai költségvetés „fix kiadásai” ehhez képest majdnem ötmilliárd dollárral emelkednek mehaladták a 81 milliárd dollárt. Utalva azonban arra, hogy bizonyos költségvetési programok jövője kétes — részben a különböző szinteken folyamatban levő leszerelési tárgyalások miatt —, az elnöki okmány azt kéri, hogy a Pentagon „szükség esetén”

ennél is jóval többet, 87 milliárd 30 millió dollárt költhessen el. Ez — békeidőben — szinte példátlan. Az elnöki okmány elismeri az Egyesült Államok és a Szovjetunió erői „stratégiai egyenlőségének” a SALT-megállapodásban tükröződő elvét, de egyúttal azt állítja, hogy csak az amerikai „elrettentő erő” szintjének folyamatos biztosítása — magyarul a fegyverkezési verseny — garantálhatja a további leszerelési tárgyalások sikereit. Ennek megfelelően olyan költségvetés több éves stratégiai programokat irányoz elő, amelyeknek célja új fegyverek, fegyverrendszerek kialakítása. A költségvetés kétségtelenül nagyobb figyelmet fordít a B-1 stratégiai bombázóra, a Trident tengeri bázisú új ballisztikus rakétarendszerre, a hadászati rakéták több robbanófejjel való ellátására, mint bármilyen szociális kérdésre.

Figyelmet érdemel, hogy bár Kissinger korábban nyitva hagyta azt a lehetőséget, hogy az Egyesült Államok esetleg hozzájárul Indokína újjáépítéséhez — a sok száz oldalas költségvetésben erre utalás sincs. A saigoni hadsereg további finanszírozása viszont a más országoknak nyújtandó 2,9 milliárdos katonai segélyprogramon belül kiemelt is szerepel.

A demokrata többségű kongresszusban megütöztetéssel fogadták a költségvetést. A kisebbségi csoportok vezetői tehát borodott tiltakozással reagáltak, és előreláthatólag nemcsak a kongresszus és a Fehér Ház harca éleződik, hanem a tömegek fokozódó türelmetlenségében megnyilvánuló mély politikai válság is, melynek fő kérdése: melyek az Egyesült Államok elsődleges céljai a hetvenes években.

NDK-NSZK határhívtóság alakult Bonnban

Az NDK és az NSZK kormányának képviselőiből határhívtóság alakult Bonnban. A két német állam kapcsolatának alapjairól szóló szerződéshez csatlakozó jegyzőkönyvnek megfelelően a bizottság felülvizsgálja két ország közti határok jelzéseit, és kidolgozza a határzonalakkal kapcsolatos dokumentációt.

A Német Demokratikus Köztársaság delegációját August Klobes, a külügyminisztérium osztályvezetője, az NSZK küldöttségét dr. Siegfried Fröhlich minisztériumi igazgató vezeti. Alakulását a bizottság rögzítette további munkamenetét. A következő találkozót Berlinben tartják.

Pénzügyi válság — politikai válság

A DOLLÁR VÁLSÁGÁNAK legújabb hulláma roppant erővel söpör végig ezekben a napokban az egész tőkés világon, és a jelek szerint e válság fő terhe most az NSZK-ra és Japánra nehezednek. A megbomlott pénzügyi egyensúlyt az Egyesült Államok a két nemzetgazdaság rovására szeretné időiglenesen helyreállítani. Washington nyomást gyakorol a márka és a jen felértékelése érdekében, s minthogy ez a legkevésbé sem áll a nyugatnémetek és a japánok érdekében, a nemzetközi pénzügyi válság szinte óráról órára növekvő mértékben politikai válsággá érik. Az egyik oldalon az Egyesült Államok áll, a másik oldalon pedig a többi vezető tőkés ország.

Az elmúlt napokban — Nyugat-Németországból figyelve

az eseményeket — lényegében a következő történet: február 1-én a frankfurti tőzsdén egymilliárd dollárt dobtak piacra, aminek következtében a dollár árfolyama a jelenleg érvényes árfolyam alósa határa alá zuhant. A dollárért már senki sem adott 2,15 márkát, és emiatt a Szövetségi Bank ártámogató vásárlásokra kényszerült.

A SPEKULÁCIÓS TÁMADÁS a márka ellen folytatódott, ezért a bonni kormány — a hét végi tőzsdeszünetet kihasználva — a nemzetközi tőkeforgalmat korlátozó intézkedéseket egész sorát hozta. Ezek jelezték, hogy Bonn falak emelésével az inflációs dollártömegek elhárítására törekszik, nem pedig a saját valutája felértékelésére. Később azonban újra több mint egymilliárd

dollár zúdult a Szövetségi Bankra, annak a reménynek a jeleként, hogy Bonn vagy a márka árfolyamának lebetegtesére, vagy felértékelésre vagy a valutapiac kettészétésére, tehát egy korlátozottan érvényes hivatalos árfolyam és egy szabad pénzügyi bevezetésére kényszeríthető.

Schmidt, nyugatnémet pénzügyminiszter a televízióban kérés nélkül kijelentette, hogy amíg az Egyesült Államok nem hozza rendbe nemzetközi fizetési mérlegét, addig nincs remény a tartós rendezésre. Minthogy ez — a legjobb esetben is — néhány évet vesz igénybe, a miniszter a további dollárválságokat is valószínűnek tartja. S mert Schmidt ezúttal a teljes igazságot mondta ki, elháríthatatlannak látszik a politikai feszültség Washington és Bonn, Washington és az egész Közös Piac között. Az utóbbiak mind határozottabban húzódoznak a dollár támogatásától, mert már így is súlyos belső infláció tapasztalható, amit további dollármilliárdok csak elmélyíthetnek.

A felbujtók és orgazdák felelőssége

Olyan emberekről lesz most szó, akikre jellemző a háttérben maradás, az alattomoság. A felbujtó és az orgazda ugyanis legtöbbször óvatosan meghúzódnak a háttérben, és a „piszkos” munkát másra bízva. De mára hárítja a kockázatvállalást is. A haszon nagy része — jelentkezők az bármilyen formában — az övé.

Kikről van szó? — A cím utal ezekre az emberekre. A büntetőjog nyelvén felbujtó az, aki más bűncselekmény elkövetésére szándékosan rábírt. Az orgazdának más szerepe

van. Orgazda az, aki lopásból, sikkasztásból, csalásból, jogtalan elcsatolásból, rablásból, zsarolásból vagy orgazdaságból származó dolgot vagyoni haszon végett megszerez, elrejt, vagy az elidegenítésében közreműködik. A büntetőjog rendszerében máshol szabályozták ezeket a cselekedeteket, valami közös vonásuk azonban mégis van, és ez nem is lényegtelen.

Nézzük meg az említett problémát büntetőjogi és erkölcsi oldaláról!

A felbujtó a bűncselekmény elindítója,

a későbbi eseménysorozat első láncszeme. Az ő agyában születik meg az elhatározás, és tervének megvalósításához végrehajtót keres. Sajnos, rendszerint talál is: olyanokat, akiket könnyű rávenni felelőtlen cselekedetekre, akár bűncselekmény elkövetésére is. Persze nincs mindig szükség erőteljes ráhatásra, hosszabb rábeszélésre, ravaszkodásra. Azok az emberek, akiket a felbujtó bűncselekményre rábírt, maguk sem állnak szilárd erkölcsi alapon. De a felbujtó büntetőjogi felelőssége csak akkor állapítható meg, ha az elkövetőben a végső elhatározást a bűncselekmény elkövetéséhez a felbujtó rábíró magatartása váltotta ki.

Különösen fiataloknál fordul gyakran elő, hogy idősebb társuk befolyására teljesen megdöbben és felelőtlen, gyakran jóvátehetetlen cselekményeket követnek el. Lássunk egy példát!

Egy alkalommal A. Z. fel-

a cselekmény valódi elkövetője

volt. Pedig, ha valóban betyárbecsületéről van szó, akkor az éppen azt követelné meg, hogy együtt vállalják a felelősséget is. A felbujtó azonban legtöbbször gyáva, fél ettől, és a büntetés vállalását másra hárítja. Ő elérte célját

Erkölcseleg is elítélendő az ilyen ember azzal, hogy bűncselekmény elkövetésére veszt rá más, esetleg másokat,

tönkretesz egy másik ember életét, jövőjét. Nem érdekli, hogy esetleg ezáltal családi otthonokat dúl szét.

A büntetőjog azonban a bűncselekmény valamennyi elkövetőjét felelőségre vonja. Büntetésüket a felbujtók sem kerülhetik el. A törvény kimondja, hogy a részesekre (tehát a felbujtókra is) a tettekre megállapított büntetőjogi

tételt kell alkalmazni. Sülyosító körülménynek számít a büntetés kiszabásánál, ha a felbujtó a cselekmény elkövetésében társával együtt maga is részt vesz.

A felbujtástól eltérő, de azzal sok rokon vonást felmutató jelenség az orgazdaság. Az orgazda rendszerint nem azért tevékenykedik kifejezetten, hogy másokat bűncselekmények elkövetésére bírjon rá; társadalmi veszélyessége ab-

ban van, hogy a bűncselekmények elkövetőjéből él (nem is akárhogyan), tehát szüksége van arra, hogy mások a veszélyeket is vállalva bűncselekményt kövessenek el. Az övé „csak” a haszon. Ugyanakkor létezésével, azzal, hogy bizonyos megélhetést, kisebb-nagyobb pénzforgást jelent az elkövetőknek a bűncselekményből származó áruk átvételével, ő maga is bűncselekményre ösztönöz.

Az orgazda a veszély vámszedője.

A felbujtó tulajdonképpen — mint a gyakorlati tapasztalat mutatja — rendszerint csak egy, vagy kivételesen egynéhány cselekmény elkövetésének mozgatója. Előfordul, hogy vagyoni haszna van a bűncselekményből, de az is, hogy más indítékai vannak. Az orgazda azonban főleg üzletszerűen tevékenykedik. Tevékenységét állandó jövedelmi forrásnak tartja a maga számára. Szinte „dolgoztat”. Az elkövető sokszor észre sem veszi, hogy az orgazda érdekében válik bűnözővé. Sőt, eset-

leg rendszeres bűnözővé, mert az orgazda megteszi neki azt a „szívességet”, hogy bármikor „hozza fordulhat”. Ez szükség-szerű. Ha ugyanis az orgazda nem ezt tenné, nem lenne ki-fizetődő számára az üzlet. Büntetőjogi vonatkozásban azután ennek súlyos következményei vannak. Mikor egy-egy orgazda lebukik, s magával rántja az elkövetőt, rendszerint már egész bűncselekmény-sorozatot tárnak fel a nyomozó hatóságok, és ehhez igazodik azután a halmazati büntetés is.

A felbujtók és az orgazdák

más emberek bőrre játszanak.

Bábuként mozgatják a többieket. A felelősséget soha nem akarják vállalni, csak a hasz-

not. El kellene gondolkozni ezen... Nem éri meg!

Dr. H. M.

ÜZENETEK

VESZPRÉM MEGYEI BV. INTÉZET, Juhász Pál előzetes: Verse — ha nem is közzétehető — ötletes, hangulatos. Gyakorolja még az írást! FŐVÁROSI BV. INTÉZET, Rácz Gyula előzetes: A három vers közül a legutolsó jól sikerült. Ha folytatja az írást, legközelebb saját adatait is írja meg (cím, nyit, szám)!

SOPRONKÖZELI FEGYHÁZ, Csáki Pál Előd elítelt: Verse kissé kidolgozatlanok,

elnagyoltnak tűnik. Próbálja meg prózában, esetleg egy kis történet keretében, kifejtteni mondanivalóját!

FIATALKORÚAK BV. INTÉZETE, TÖKÖL, Késmárki László elítelt. Egy beküldött versből még nem lehet megítélni, ki mennyire ért a rímfaragáshoz. A „Név” című nem sikerült túl jól, de a többi írásában ettől még lehet értékes gondolata! Ha van, küldjön prózát is!

Aztán bejött egy rendőr...

A közelmúltban jogi szakértőnk foglalkozott lapunkban a hivatalos személy elleni erőszak büntetésével — vázolván annak társadalmi veszélyességét, bemutatva néhány embert, akiket a bűncselekményért ítélt szabadságvesztés-büntetésre a bíróság. — Nem kiegészíteni akarjuk cikkünket, inkább visszatérni a témára; nem megbánást akarunk kicsikarni azokból, akiket ilyen bűncselekményért ítélték el, hanem tudatosítani bennük, hogy — minden bűncselekmény esztelensége mellett — a hivatalos személlyel szemben elkövetett erőszakos cselekedet az egyik legértelmesebb. S ezért jellemző is, hogy kik követik el általában ezt a bűncselekményt. A jogi cikkünkben már idéztünk statisztika szerint főleg 18 és 30 év közötti, nagyrészt büntetést előéletű, kevésbé iskolázott férfiak azokról, akik hivatalos személyekre támadnak. És ez nem véletlen: az esetek többségében — az itál mellett — az alacsonyabb szellemi színvonal is közrejátszik az ilyen típusú bűncselekmények elkövetésében.

— En is hibás vagyok, ez igaz. De öt hónapnál többet nem érdemelnek! Az igazi hibás az, aki felbőszített, azt kellene elítélni!

A tizennyolc éves fiatal-ember teljes meggyőződéssel mondja ezt. Aztán belekezd a történetbe — kissé zavarosan, időnként önmagának is ellentmondva.

— Nem szoktam inni, de a sógorom fizetett, nekem meg fizlett... Részeg voltam igaz, és megütöttem egy barátot. Aztán kimentem. Amikor visszamentem, fejbevert a kocsmárosné. A haverom felesége... Törtém törtéme, nekem is jöttek többben. Aztán

bejött egy rendőr. Megfogta a karomat, én meg kétszer megütöttem. Lehet, hogy nem is a karomat fogta meg... Részeg fejjel nem tudtam, hogy mit csinálók!

A fiatalember, aki ittasságával mentegeti tettét, sógora gumijavító műhelyében dolgozott segédmunkásként. Természetesen ez nem utal alacsonyabb szellemi színvonalra. Az már inkább, hogy valaki — még ha csak tizen-nyolc éves is — nem ismeri a határt, lerészegedik, köztöködni kezd, dühöng, s még az intézkedő rendőr sem tudja megfékezni. És végeredményben erre utal az is, ha valaki részegségével védekezik; úgy gondolja, hogy az ittasság okozta önmagának önellenőrzés hiánya mentő körülmény. Vagyis, egy ember cselekedetért egy tárgy — az itál — a felelős...

A huszonkilenc éves, előzetes letartóztatásban levő férfi szintén ittasan követte el a bűncselekményét. De ő nem ezzel védekezik: — Csak a ruháját markoltam meg, nem bántottam, nem ütöttem meg... Mégis, első fokon egy év négy hónapra ítélték.

Ő már tudja, hogy az ittasság nem mentő körülmény. Azzal azonban nincs tisztában, hogy az ittasság súlyosbító körülmény is lehet, főleg az ilyen és ehhez hasonló bűncselekményeknél. A részeg ember általában féltelmet kelt, reakciói, cseleked-

tei kiszámíthatatlanok. Nem lehet tudni, hogy a következő percben támad-e, vagy csak bánatát „sírja el”...

— Kőműves vagyok, egy fürdőszobát csináltam éppen, amikor szólt nekem az az ember, akinél dolgoztam, hogy menjek el a sorompóhoz egy üzenettel. Akkor már elég sokat itunk. Reggel két deci pálinkával kezdünk, és délelőtt is izogattunk. Én felültem az ő motorjára, egy Komar kismotor volt, és elindultam. Körülbelül két kilométerre volt a sorompó-őr háza. Kijött a nő, és mielőtt elkezdhettem volna, miért jöttem, azt mondta, hogy takarodjék, meg hogy részeg disznó vagyok. Elkaptam a pulóveremet, én meg a ruháját. Nem bántottam, csak megfogtam. Leszakadtak a gombjai. Berohant, és felhívta telefonon a forgalmi irodát. Én visszamentem, de negyed óra múlva már jöttem értem, és elvittek. Vért vettem, megállapították, hogy ittasan, jogosítvány nélkül vezettem. Először csak szabálysértésért vettek őrizetbe. Aztán hivatalos személy elleni erőszak... Pedig nem volt szándékomban bántani! Csak az üzenetet akartam átadni...

Negyedszer van börtönben. S ezt az itálnak köszönheti. Tudja és el is ismeri: — Felölt ember vagyok, önállóan kellett volna gondolkodnom, nem kellett volna sehova mennem ilyen állapotban. Pedig a saját pél-

dámból is tanulhattam volna... Az előző bűncselekményem is ugyanilyen volt.

— Apám meghalt, anyám újra férjhez ment, született két gyereke, én meg... Nem volt otthon túl jó a viszony velük... Vagy meg kellett volna nősnülöm már, vagy sokkal komolyabban fogni fel az életet! Mindent a saját könnyelműségemnek köszönhetek...

Persze, azzal, hogy valaki belátja hibáját, még nem kerül egyenesbe az élete. Mégis, egy többszörös visszaesőnél ez valami kis biztatást jelent: talán most, ha kikerül, sikerül megállnia a lábán!

A tizennyolc éves fiú már nehezebb eset. Ő — többek között — még azzal is védekezett, hogy nem tudta: szolgálatban van-e a rendőr, aki csillapítani próbálta. Vele először még azt is meg kell érteni, hogy a rendőrt nem a derékszíja vagy a gumibotja teszi azzá, hanem feladata: a rend őrzése. Mindegy, hogy a közlekedés rendjét, vagy a közrendet őrl-e, a társadalom, minden ember érdekében teszi ezt. Nyilván a fiatalember számára is természetesnek tűnik, hogy az utcán nem kell rettegnie a részeg vezetőikkel százhuszszal száguldó autótól, s ha ilyet látna, nyilván felháborodna: hol van ilyenkor a rendőrség?! Vagy csak az autós részegeket kell megfékezni?...

A hivatalos személy az állampolgárok érdekében „viseli hivatalát”, akár rendőr, akár mezőőr vagy kalauz, ellenőr vagy sorompóőr. Tevékenységükre szükség van, s általában nem könnyű feladatot végeznek. S ha akadnak emberek, akiknek megbecsülését nem is sikerül kivívniuk, a tisztelőre igényt tarthatnak. S ezt meg is kell kapniuk, hiszen ezek érdekében is tevékenykednek.

B. J.

Harminchat fejfa

Friss sírhantok, koszorúk. A fejfákon azonos felírat: Meghalt 1973. január 30-án. Születés nélkül kong a város temetőjének harangja. Hozzá tartozók, barátok, ismeretlenek vesznek végső búcsút.

Harminchat koporsó, harminchat fejfa. Megdöbbenő gyász. Az egyik sírban három koporsó. Édesapja és édesanyja között nyugszik kislányuk. Élt hat évet.

Nincsenek többé! A torok összeszorul, remeg a fényképezőgép. Az agy dolgozik. Magyarazatot keres: miért kellett harminchat embernek meghalnia?

A tény — mint mintig — most is rideg. Az autóbusz vezetője a vasúti kereszteződésben elmulasztotta a kötelező megállást.

Talán nem ismerte az útvonalat? Naponta ezen járt! Esztelen rohanásért harminchat ember életével fizetett. Ő életben maradt.

Harminchat fejfa, harminchat felkiáltójele! ZIMM

Fordított nem — fordított igen

Jónéhányan panaszkodtak már (és panaszkodnak) a bv. intézetekben a legkülönbözőbb dolgokra: nem jó a zárka, szeretnének másikba kerülni, nem jó a munkakör, mást szívesebben csinálnának, túl súlyos (szerintük) az ítélet, túl sok a fegyelmi büntetés valamilyen rendbontásért stb., sorolhatnánk tovább a legváltozatosabb példákat. Mindenütt található több olyan elítelt, akinek az adott körülmények, amelyek közé került, nem felelnek meg.

Érdemes ezen egy kicsit elgondolkozni. Fordítsuk meg a helyzetet! Vajon akkor, amikor bármelyik elégedetlenkedő elkövette tettét, kérdezett valamit is a „szenvadó alanytól”?

Például a betörő illetelmesen bekopogott volna a lakásba, s bocsánatot kérve a késői zavarásért a ház urától, engedélyt kért volna néhány apró, de nagy értékű tárgy elvitelére? Vagy az, aki néhány társával nőket erőszakolt meg — kikérte a beleegyezést? A garázda figyelmeztette volna az áldozatát: Vigyázat, sokat ittam, mindjárt útni, törni-zúzni fogok! A zsebtolvaj talán a nyakában hordott egy táblát a következő felirattal: „A környékemen mindenki ügyeljen a pénztárcájára!”?

Az összes kérdésre a válasz természetesen: „Nem.” Mi a lényege tulajdonképpen a bűnesetek döntő többségének (ha nem is az Értelmező Szótár pontos meghatározása szerint)? Adott körülmények kihasználásával valaki olyan kényes helyzetet teremt, ahol a büntett elkövetője „jól jár”, míg a szenvedő alany meglehetősen rosszul, hiszen az ő házáat fosztják ki, őt erőszakolják meg, ütik le, gázolják el,

tüntetik el zsebéből esetleg egész havi fizetését. Ezután következik rövidebb-hosszabb idő után a felelősre vonás, majd ennek következményeképpen fordul a helyzet: akik eddig másokat kényszerítettek „adott helyzetbe”, most ők járnak ugyanígy: minden szempontból kötelező rájuk nézve a bv. intézetek belső rendje által megszabott „adott helyzet”. S ez nem minden szempontból megfelelő?

És még egy: eszébe jutott-e valakinek, mi lenne, ha vele, a szóban forgó büntett elkövetőjével fordulna elő hasonló eset?

A betörő felháborodna, ha mialatt ő „munkaügyben” otthonától távol jár, valaki a lakását teljesen kifosztja? Az erőszakoskodók mit szólnának ahhoz, ha saját hűgukat vagy nővérüket támadná meg egy hozzájuk hasonlókból álló társaság? Méltánytalannak tartaná a garázda, ha egy nála is erősebb és részegebb társa az ő fogait tördelné ki ittas rombolási vágyában? A gázoló követelné annak a gépkocsivezőtőnek a megbüntetését, aki mondjuk az ő feleségét, gyereket vagy édesanyját ütötte el, mert ittasan ült a volánján, vagy figyelmen kívül vezetett? Felháborodnának mindannyian?

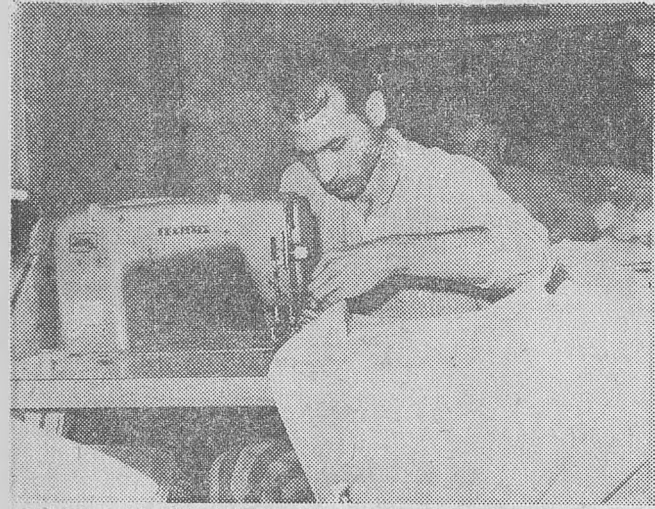
Az összes kérdésre a válasz természetesen: „Igen.”

És gondol erre valaki a büntett elkövetésekor? Általában nem. Erre nem.

Csak esetleg később kezdenek el gondolkodni a bv. in-büntetett elkövetője „jól jár”, míg a szenvedő alany meglehetősen rosszul, hiszen az ő házáat fosztják ki, őt erőszakolják meg, ütik le, gázolják el, Nem érdekes? —

Teljes értékű munkát végeznek

Radics Bálint két évig a szövedőben dolgozott. Brigádvezető volt. Az elmúlt esztendő második felében megbetegedett. A három hétig tartó kórházi kivizsgálás után az orvosok úgy döntöttek, hogy

Radics Bálint már az exportszalagban dolgozik

egészségügyi okok miatt korábbi munkahelyére nem mehet vissza.

— Szerettem a szövedőben dolgozni, mert érdekes volt a munkám és jól kerestem — mondotta Radics Bálint. — Leváltásom miatt elkeseredtem, hiszen még hosszú időm van hátra. Elképzelni is rossz volt, hogy 1976-ig a nem dolgozók zárkájában kell lennem.

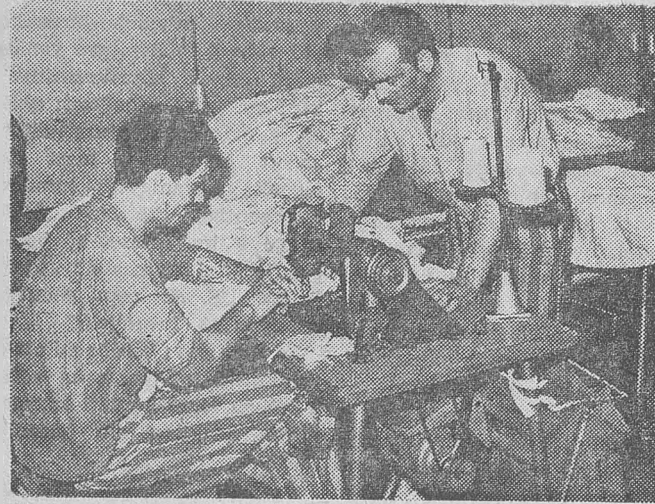
— Aggodalma alaptalan volt — vette át a szót a szövedő üzem vezetője —, Radics Bálintot, egészségi állapotát is figyelembevéve a konfekció üzemrészbe helyeztük. Itt, hasonló betegségben szenvedő társaival együtt olyan munkát

relmesek voltak, nem gúnyoltak, hanem befogadtak.

Sopronkőhida jellegzetes üze a szövedő, itt azonban csak az elítéltek egy részét lehet foglalkoztatni. Azokat, akik teljesen egészségesek. A

szövedőben légkondicionáló berendezés működik, de — a technológiai előírásoknak megfelelően — magas a páratartalom. A szív-, keringési, légzési bántalmakban szenvedők alkalmatlanok az itteni munkára. Ezeket az elítélteket foglalkoztatják a konfekcióüzemben.

— Itt teljes értékű munkát tudnak végezni. Pormentes, tiszta, világos helyiségben, ülve dolgoznak — mondotta a szövedőgyár főmérnöke. — Szabadságvesztés-büntetésük ideje alatt szakmát tanulnak, keresethez jutnak, támogatják a családjukat, hozzátartozóikat, szabadulásukra bizonyos ösz-

Szűcs Gyulát Botos Mihály segítette, hogy minél előbb megtanuljon varrni

végez, amelyet minden egészségi károsodás nélkül el tud látni.

Művezetője szerint Radics rövid idő alatt elsajátította az ágyneművarrást. Mégpedig kiválóan. Szorgalmának, igyekezetének köszönhetően, hogy az exportszalagba osztották be.

— A szövedőben több volt a keresetem, de itt sem panaszkodhatom, tudom támogatni a családomat.

Szűcs Gyulát szintén egészségi okok miatt kellett a szövedőből leváltani. A textiltipor kiütéseket okozott az arcán. Először a tmk-ba került, de betegsége nem múlt el. December közepétől a varrodában dolgozik.

— Mennyi idő alatt tanult meg varrni?

— Három nap után kerültem a szalagra — válaszolt.

— Nem volt szokatlan az állás?

— Sokat segítettek az elítél-társaim is, különösen Botos Mihály. Ő többször is megmutatta a munkafogásokat. Tú-

szegét tartalékolhatnak. Konfekcióüzemünk elsősorban munkarehabilitációs feladatot tölt be. Természetesen — folytatja — nagyüzemi szervezettel.

Érthető, hogy az intézetekben nem lehet mindenki számára a legmegfelelőbb munkakörülményeket biztosítani. A szabad emberek társadalmában, az üzemekben sem tudják ezt megtenni. Azonban a humánium még a legsúlyosabb fokozatú elítélteknél itt, Sopronkőhidán is érvényesül.

—ZIMM—

A Heti Híradó XVII. évfolyam 4. számában megjelent keresztmetszeti helyes megjelölése: Nehéz valakinek az ostobaságát felismerni, míg egy önálló gondolatot nem mond.

Könyvtájalmat nyertek: Kovács József elítélt, Balassagyarmat; Tóth János (7) elítélt, Sopronkőhida; Nagy László előzetes, Kecskemét; Pivarsci László elítélt, Veszprém; Hamar György (8) elítélt, Budapesti Fegyház és Szigorított Börtön.

KINEK JÓ?

Baranyai Sándor nemrég jubilált. Január elsején múlt egy éve, hogy az Ipoly Cipőgyárban brigádvezetői beosztást kapott. Olyan szakemberre bíztak negyven embert, aki Balassagyarmaton tanulta meg a cipész szakmát, s eddig minden reszorton megállta a helyét. Arról, hogy milyen brigádöt kapott, hadd beszéljen inkább maga Baranyai Sándor.

— Őszintén mondom, nem a legjobbat. Olyan brigádöt bíztak rám, ahol talán legalacsonyabb volt az átlagkereset. Ennek ellenére vállaltam az új beosztást. Mintha megéreztem volna, hogy ebből a brigádból sokkal többet ki lehet hozni. Ráhibáztam, úgy érzem, ma már mi is a jobbakk közé tartozunk. Hogy ezt miért merem mondani? A természetben elért kereset alapján. Nagyon szépen feltornáztuk magunkat.

A korábbi négyezer forinttal szemben most ezer forint felett van a brigád átlaga. Egy dologra nagyon emlékszem: mindenkinél azt mondtam: hajtani kell, emberek, ha azt akarjuk, hogy keressünk is valamit.

— Könnyű ezt mondani. Kérdés, hogy megértette-e mindenki? Nem voltak-e olyan megjegyzések: most ő a brigádvezető, produkálni akar?

— Mi tagadás, előfordult. Vitákra is sor került, de biztos voltam a magam dolgában. Azt mondtam a vita végén: holnap melléd állok, aztán meglátjuk, lehet-e teljesíteni a nagyobb követelményt?

Nemcsak mondtam, hanem oda is álltam. Be kellett bizonyítanom, hogy képes egy ember teljesíteni azt, amit elvárnak tőle, ha már megfelelő gyakorlattal rendelkezik. Annak köszönhetően ezt, hogy mielőtt brigádvezető lettem, végigmentem minden reszorton, ami az aljazással kapcsolatos. Amíg sarokmaró voltam, akár ezeröt száz párat győztem volna egy műszakban. Mint kantszegez, kétezer párat tudtam volna továbbadni. Már akkor is kerestem, melyik reszortnál mutatkozik lemaradás, hol tudnék segíteni. Hol itt, hol ott segítettem. Ezt teszem most is. Változatlanul a brigád érdekeit tartom szem előtt.

— Hogyan fogadják a segítő szándékot?

— Most már szívesen. Akkor kezdett lecsillapodni a társaság, amikor az átlagkereset emelkedett. Nincs ebben semmi különös. Az emberek megértették, hogy olyan brigádvezetővel van dolguk, aki érti is azt, amit követel, illet-

ve, aki maga is képes azt megcsinálni. Egyszerűbben mondva: a személyes példamutatásnak van talán a legnagyobb vonzereje. Természetesen elismerem, hogy lehetnek gyengébb képességű emberek, aki azonban többre képes, az segítsen a gyengébbnek. Ilyen előzmények után értük el, hogy 1972 második felében már a mi szalagunk is szép eredményeket ért el, és felzárkóztunk a jobban keresők közé.

Gaston-talpas, több színű cipő fut a szalagon. A különböző típusok miatt gyakori az átállítás. Ennek ellenére volt olyan kijelentése Baranyai Sándornak, amikor átvette a brigád irányítását, hogy hónapok múlva meglesz a napi ötszáz pár. Amikor találkoztunk, már napi 530 pár hagyta el a szalagot. A brigádvezető szerint ha folyamatos lesz az anyagellátás, ennél többre is képesnek tartja a brigádöt. Hozzátette: az elítéltek szaktudása állandóan emelkedik. S ennek nagyobb eredményekben kell gyümölcösznie. Konkrét példával is bizonyította, mit jelent az, ha a brigád nagyobb gyakorlatra tesz szert, illetve, ha megszereti azt, amit csinál.

— A minőségi eredményt veszem alapul. Éppen ezen a kényes munkán értünk már el 96 százalékot is. noha ennél jóval kevesebb is lehetne. Persze ez olyan dolog, ha az ember megszokja, hogy csak szakszerű munkát adhat tovább, később nem tud endedni.

— Még nehezebben enged akkor — jegyezzük meg közben — ha olyan brigádvezető áll mögötte, aki tudja, mire képes az, aki azon a bizonyos reszorton dolgozik.

— Az biztos, hogy mindig megmondtam a véleményemet, ha hibázott valaki. Biztos voltam abban, hogy az illető jobban fog vigyázni a jövőben. Ahhoz is volt azonban türelmem, és van most is, hogy a legjobb fogásokat megmutassam. Mindenkinél a legjobb tudását kell adnia. Csak így leszünk képesek még feljebb jutni. Nekünk jó az, ha még több elítélt kaphat kisebb-nagyobb jutalmakat az eredmények alapján. Nekünk jó az, ha több kedvezményben részesülhetünk. Elértünk egy bizonyos szintet, most ezt kell fokoznunk. A magasabb kereset már konkrét bizonyítéka annak, hogy érdemes jobban dolgozni. Lesz ennek más bizonyítéka is.

Kíváncsian várjuk az újabb fejleményeket.

—acs—

Mást mondanak a tények

Az év utolsó csomagja, ami általában a karácsonyi ünnepek előtt éri el a megadott végrehajtási intézetekben. A hazai ízek az otthon emlékeit idézik azokban, akiknél még nem szakadt meg minden családi kapcsolat, akiket az otthoniak még érdemesnek tartanak arra, hogy valamivel éreztessek: még nem szakadtak el az utolsó szállak is. Vannak elítéltek, akik már ki sem küldik a csomagcédulát, eleve tudják: reménytelen. Mások gyorsan számba veszik a rokonságot, akad-e még köztük valaki, akihez bizalommal fordulhatnak, aki hajlandó néhány száz forintot áldozni annak reményében: hátha nincs még minden veszve... S ha így érkezik meg egy csomag, az annak is a jele egyben: biznak abban, hogy akinek a csomagot küldték, a mostani szabadságvesztés-büntetés után megembereli magát. Más kérdés az, hogy amikor a címzett fogyasztani kezdi a finom falatokat, gondol-e a feladókban felvetődött reményre, vagy azt mondja magában: Így kell ezt csinálni...

Van azonban egy másik csoport, azok társasága, akik nehé helyzetben hagyták otthon a családot. Többségük elküldi a csomagcédulát, nemigen törődve azzal, hogy a csomagra költött pénz előte-remtése mennyi gondot okoz a feleségnek.

Rusznák János eleve tudta, amikor a csomagcédulát kiadták, hogy a feleségére rem számíthat. Az édesanyjának címezte. Meg is érkezett az egy kiló téliszalámi, az egy kiló szalonna, a fél kiló zsír, a sülemény és a cukorka. Kell annál nagyobb öröm, mint amikor azt hozza hazulról a posta, amit az ember kért...? Ezzel indult a beszélgetés a balassagyarmati szigorított börtönben Rusznák Jánossal a nevelői szobában.

— Gondoltam én a feleségemre is, amikor postára kellett adni a csomagcédulát, aztán azt mondtam: hogy verjem ekkora költségekbe. Elég baja lehet most neki az én kérésem teljesítése nélkül is. Most már három gyerekről kell gondoskodnia.

— Miért mondja, hogy most már?

— A harmadik gyerek azóta született, amióta én Balassagyarmaton vagyok. Hároméves a legidősebb gyerek. Nem tud elmenni dolgozni a

feleségem. Hogyan kérhetnék tőle bármit is?

— Ön sem dolgozik.

— A nem dolgozók zárkájában vagyok.

— Korábban dolgozott?

— Nagyon rövid ideig. Aztán közbejött egy fegyelmi, és leváltottak.

— Miért kapott fegyelmit, illetve miért váltották le?

— A fegyelmi és a leváltás oka azonos volt: tíz pár cipőt tönkretettem. Nincs érzékem ehhez a munkához. Mindössze két hónapig dolgoztam. Azt mondták, hanyag munkavégzés.

Rusznák János a mostani szabadságvesztés-büntetés előtt egyszer már állt a bíróság előtt, akkor azonban felfüggesztett ítéletet kapott. Visszakapta a két hónapot is — joggal használat —, és a bíróság már az itélethozatalnál kizárta minden feltételéből.

— Hogyan történt az a csatlás?

— Nem tudom, hogyan jutott eszünkbe, hogy felvehetnénk az egyik munkatárs fizetését. Én mondtam, hogy majd megpróbálom. Sikerült, Ezerkétszáz forintból volt szó.

— Mire költötték a pénzt?

— Elittuk.

— Az előbb még azt mondták, nem szeretett italboltba járni.

— Azért előfordult. Tiszta fejjel ezt nem csináltam volna meg.

— Mennyit költött a családra az ezerkétszáz forintból?

— Az így szerzett pénzt nem viszi haza az ember.

— Hogyan gondoskodott a gyerekeiről?

— Amit lehetett — folytatta rövid szünet után —, hazaadtam. Nem kerestem én rosszul mint csillás a bányában.

— A beszélőn miről váltott szót a feleségével?

— Az otthoni gondokról. Lehet, hogy furcsán hangzik, de én nagyon hosszúnak találtam azt a beszélőt. Csak panaszt hallottam a feleségemtől.

— Csodálkozik, hogy egy három gyerekkel magára maradt feleség csak arról beszél, ami most nagyon nehéz odahaza? Legalább azzal segítenek rajtuk, hogy a börtönben rendesen dolgozik és v...edik.

Hosszú csend után szólalt meg Rusznák elítélt:

— Nehéz arról beszélni.

Szerettem volna hinni, hogy ezt őszintén mondja, viszont a szomorú tények másról beszéltek.

—K—

RENDKÍVÜLI BESZÉLŐ

Az egyik délelőtti meghozta a postás a válati fegyelmi bizottság határozatát, amely szerint azonnali hatállyal elbocsátották. Úgy érte, mint derült égből a villámcsapás. Először felháborodott, és azt latolgatta, hogy túlságosan tapintatos és elnéző volt a vezetőjével. Nem kellett volna „kímélni” egy cseppet sem. Fásultság, csüggedés fogta el.

Napokig hordta táskájában a határozatot. Neki-nekiindult, hogy bemegy a vállalathoz, és „mindenkinek megmondja a magáét”. Titkon érezte, hogy nem sok erkölcsi alapja van bárkinek is szólni, bárkinek is szemére vetni valamit. S ez a kettős érzés — a maradék önértéke és a bűnösség új érzése — meggyőztötte. Napjai furcsa lázálomhoz hasonló állapotban teltek. Nem ment el a felülvizsgáló orvoshoz. Otthon ide-oda kapkodott, hol a gyerekeket gyötörte szeretetével, hol a férjére akaszkodott.

Tibor egyik este sápadt arc-

cal, karikás szemekkel, láthatóan idegesen érkezett haza.

— Sokat dolgoztál? — kérdezte az asszony.

— Igen — hangzott a kurta válasz.

— Mindjárt készítem a vacsorádat.

— Teát innék.

— Nem vagy éhes?

— Nem nagyon. — Kézmosás ürügyén kerülte el a felesége tekintetét. Amikor leült, arcát tenyerébe hajtotta, és nagyot sóhajtott.

— Mi bajod? — kérdezte Etelka aggodva.

Tibor levette kezét az arcáról, úgy válaszolt:

— Semmi.

Felállt, és a szobájukba indult. Az asszony gyorsan lerakta kezéből az edényeket, és utána sietett.

— Mi a bajod? — Hangja támadó és ellenséges volt. Tibor megállt a szoba közepén, és a felesége szemé közé nézett.

— Ma reggel nem sokkal, hogy beértem. telefonon kerestek a kerületi kapitányság-

ról, hogy be tudnék-e menni. Igennel válaszoltam, mert kíváncsi voltam, miért hívnak. A legnagyobb megrökönyödésemre közölték: a feleségem ellen sikkasztás és okirathamisítás miatt nyomozást rendeltek el. Tanúként fognak kihallgatni. A vallomást ugyan megtagadhatom, mondták, de ha vallok, az igazmondás kötelezettsége terhel. Úgy éreztem, mint akit letaglóztak. Alig tudtam kinyögni, hogy vallomást kívánok tenni. Ilyen kérdések voltak: Mióta vagyunk házasságban? Hová járunk szórakozni? Milyen szenvedélyedről tudok? Kivel tartjuk a kapcsolatot? Szoktunk-e társaságba járni? Hogy viselkedtél az utóbbi időben? Tapasztaltam-e nálad valami elhidegülést? Támogatjuk-e a szüleidet? — Aztán egy megjegyzésük volt: nagyon csodálkoznak, hogy semmiről nem tudtam.

— Mindenre válaszoltál? — kérdezte Etelka sápadt arccal, megmeredve a szoba közepén.

— Igen.

— Tényleg nem tudtál sem-

miről? — kérdezte monoton hangon.

— Tényleg nem!

— Nem is gyanakodtál? — A hangja olyan szintelen volt, mint az arca.

— Nem gyanakodtam. — Tibor hangja egyre idegesebb és élesebb lett.

— Ez jellemző rád — hangzott az asszony hangja mélyen, mint egy harang befejező kondulása.

— Neked kell tudnod, mire elég a fizetésünk. Az utolsó fillérig a kezembe számoltam le. Gondolkoznod kellett volna. Nem hoztál volna szegycnt a családodra.

— Szegycnt hoztam rátok?

— Igen.

— Mindennek a fele a tied. A felelősségnek is!

— Semmi közöm hozzád! Szegycnt hoztál!

— Te önmagad!

— Hogyhogy? — hökkent meg Tibor egy pillanatra.

— Behunyad a szemed, nem akartad látni a valóságot. Neked is jobb volt így. Miért nem szóltál előbb? Miért most van nagy mellényed? Miért most vagy önértékes? Miért?

— Mert becsaptál, mert külön utakon jártál, mert színleltél.

— Én? — Az asszony érezte, hogy a ridegség falába ütközött.

— Meg is kapod érte, amit megérdemelsz!

„Most már belátom...”

HOL KEZDŐ DIK?

Fiatl, csinos lány lép be korát meghazudoló csendességgel, fegyelmességgel a pécsi bv. intézet nevelői szobájának ajtaján.

— Vámos Erika elítelt tisztelettel jelentem, parancsára megjelentem — hangzik az előírt szöveg. Szerényen, összehúzza magát, leül a sarokban levő székre. Kinn a folyosón egy szekrény zárját javítják olyan zajjal, hogy itt benn a szobában alig érteni egymás szavát. Az iroda túlsó végében a nevelőtiszt gépel egy jelentést. A szokásos bevezető kérdéseken hamar túljutottunk, a mondatok simán, begyakoroltan gördülnek egymás után:

— Ük, és kmk miatt ítélték el, egy év és két hónap szigorított börtön a büntetésem. Egyszer már voltam büntetve, ugyanezért. Hat hónapot töltöttem Pálhalmán, aztán fél évig szabadlábon éltem. Most itt vagyok.

— Fenyítve volt már?

— Igen, egyszer, tiltott levelezésért.

— Nem itt gondoltam, hanem előző büntetése alatt, Pálhalmán.

— Igen, ott is egyszer, ugyanezért.

S végül a szokásos befejező válasz:

— Nem akarok visszakerülni többet.

★

Az ügy maga látszólag egyszerű, de az út ideig — emberi vonatkozásban — már korántsem az.

Elindultunk az időben visszafelé.

— Azt mondta, nem akar többé visszakerülni. Ezt első szabadulás alkalmával is bizonyára megfogadta, ugyanilyen határozottan.

— Igen — hajítja le a fejét.

— Mégis itt van...

— Gyenge vagyok, nincs akaraterőm. Hallgattam a barátnőmről.

— Például miben?

— Azt mondták otthon, este kilencre haza kell érnem. Nem tetszett. Minden szülő félti a gyereket, most már belátom, ez természet és minden meg lehet beszélni. Én nem ezt tettem. Mások biztatására veszekedtem, majd össze is veszttem a szüleimmel. Nem sokkal utána következett Pálhalmán és rövid szabadság után Pécs...

— Nem tudott jól kijönni a szüleivel?

— Nagyon sokáig semmi probléma sem volt közöttünk. Azután valaki...

És itt álljunk meg egy pillá-

— En? — Úgy hangzott, mint a jajkiáltás.

— Elvesztetted a gyermekeidhez való jogot.

— Őket nem adom senkinek!

— Nem adod? — kérdezte lassan.

— Nem — vágta rá.

— Mit akarsz a gyerekekkel?

— Magamnak akarom őket.

— Hogy akarod magadnak?

— Kérdezte lassan, gúnyosan a férfi.

— Elviszem őket — válaszolt harciasan.

— Hová?

— Valahol csak lesz helyem.

— Neked igen.

— Ahol meghúszom magam, ott a gyermekeimnek is lesz hely.

— Nem hiszem. — Tibor hangja feltűnően szelíd volt.

— Hogyhogy nem hiszed? — lepődött meg a nem várt szelidségtől.

— Mert börtönbe kerülsz! — mondta a férje hidegen és könyörtelen tárgyilagossággal. Az asszony előtt minden elcsúszott. Az asztal sarkába kapaszkodott, hogy végig ne zuhanjon a földre. Mint aki beteg, lassan leereszkedett az egyik székre. Egyetlen hang nélkül patakzott szeméből a könny. Tibor leveleközött, és lefeküdt. Hamarosan elaludt. Etelka észre sem vette. Az járt

natra. Az addig kiegyensúlyozott, normális családi körülmények között felnevelkedett lány életébe belépett a „jóakaró”, az „igazságos” — vagy nem is lehet megfelelő jelzőt találni számára. Így szólt egy szép napon:

— Erika, a szüleid nem is a te szüleid. Próbálj csak egyszer alaposan a fiókok mélyén utánanézni a tizenhét év előtti iratoknak! Hátha találsz valami érdekeset...
És Erika utánanézett. Kutatott a régi, poros levelek között, megsárgult borítékok tartalmát olvasta át, s végül valóban talált egy örökbefogadási okiratot. Ebből kiderült, hogy az eddigi anyja annak az „édes” anyának a testvére, aki a piciről a születés után néhány hónappal lemondott, tekintettel rossz anyagi helyzetére, s arra, hogy az apa külföldre távozott.

— Azontúl — mondja Erika — úgy éreztem, nem tartozom többé hozzájuk. Nagyon megárazott a felfedezés. A nagyném — akit majd húsz évig annak hittem! — az anyám... Összevettem otthon, aztán mentem a saját fejem után. Pálhalmán... Utána is félttem; éreztem, újra börtön lesz a vége. Nem tudok megállni egyedül a saját lábamon. De egyet most megfogadtam: barátnőm többet soha nem lesz!

H. A.

Senkire se hallgatok soha ezután!

★

Az időbeli sorrendet érdemes figyelemmel kísérni. Valaki felnő nyugodt, kiegyensúlyozott légkörben, mindent megkap, s aztán — minden felborul néhány fülbe sügött célzás miatt. Aki eddig megszokta azt, hogy mindig támaszkodhat másokra bármiben, egyszerre elveszti a talajt a lába alól. Hibáját tudja — „gyenge vagyok, nem tudok megállni a lábamon” —, de ellene tenni egyedül, kiszakítva eddigi környezetéből, semmit nem tud tenni.

Néhány célzással kezdődött, s innen két év alatt jutott el huszoneves korában a szigorított börtönig. Félreértés ne essék, mindez nem mentesség Vámos Erika elítelt számára, hiszen azért, mert a szülőkről kiderült, hogy „csak” nevelőszülők, nem kell feltétlenül börtönbe kerülni. Pusztán tanulság szeretne lenni arra nézve, hogyan lehet néhány rosszindulatú szóval elősegíteni egy fiatal élet kiskiklását, illetve hogy egy fiatal hogyan felejtetheti el egyszerre tizenhét év anyai gondoskodását, még akkor is, ha nem a szülőanyja volt. aki saját gyermekeként nevelte.

ÚJ HELYEN

Mint arról már korábban beszámoltunk, Kecskeméten megszűnt a konfekcióüzem. Az intézet parancsnoka elmondta, hogy az elítéltek — egy személy kivételével — az utolsó napig becsületesen, legjobb tudásuk szerint végezték munkájukat. Magatartásuk, munkájuk, termelési százalékuk kiváló volt. A kecskeméti részleg — megszűnéséig — a Kalocsai Konfekcióipari Vállalathoz tartozott. Az itt dolgozó elítélteket Szombathelyre, illetve Nyíregyházára szállították, ahol azonos munkafelületen dolgoznak továbbra is.

A szombathelyi bv. intézet parancsnoka tájékoztatása szerint az elítéltek átszállításuk után néhány nappal már munkába is álltak. Az első napok tapasztalata kedvező: a kezdeti nehézségek után teljes értékű munkát végeznek.

Az átállítás a munkaruhákról az ágynemű és az ing készítésére nem okozott különösebb nehézséget. Ez is bizonyítja, hogy a konfekciómunka alapjait, a szabást és a varrást jól elsajátították.

Ugyancsak elismerően szólt az elítéltek munkájáról, magatartásáról a nyíregyházi bv. intézet parancsnoka is. Közölte velünk, hogy valamennyiüket munkába állították és elégedettek velük.

Az elítéltek új munkahelyükön nem kerülnek hátrányos helyzetbe, keresetük nem csökken megfelelő teljesítmény esetén.

— ZIMM —

az eszében, hogy börtönbe fog kerülni. Ennek az érzésnek az iszonyata kizökkentette bennünket a külvilágtól, a szabad élettől? A nyomozás tulajdonképpen befejeződött. A bíróság elé kell majd állnia, és nyilvánvaló, hogy elítélik. Ezt nem szabad megvárnia. — Mit lehet tenni? Semmit! Tehetetlenül be kell várni, hogy elítéltek, megbilincselik, bezárják, és mindentől elszakítják.

Csüggedten ült a helyén. Eszébe jutott, hogy megszökök. Először elvetette, hiszen a gyerekeket nem viheti magával. Aztán arra gondolt, ha már el kell szakadnia tőlük, jobb, ha saját akarataiból teszi az első lépést, mint a kényszerítés hatására. Közben azt fontolgatta, nem olyan biztos a sikerrelenség. Amíg elhúzza az időt, talán megsajnálják, talán addig történik valami.

Hirtelen körülnézett. Most vette észre, hogy a kis lámpa ég, és Tibor javában alszik. — Mit törődik velem? — Alszik, mintha mi sem történt volna. — Szinte gyűlölettel nézte az alvó férfit. Holnap is el kell viselnie ezt a közönyt. Ennél még a börtön is jobb! Kapta magát, és csomagolni kezdett. Tibor a járkálásra kissé felébredt, és álmosan mormogta:

— Gyere már aludni! — Azzal megfordult, és tovább aludt.

Etelka megtorpant az ismerős szavakra. Aztán megvárta, míg férje teljesen elcsendesedik, és kiment a szobából. Felvette a télikabátját, nyakába tekerte a sálját, és valamely különös állapotban elment hazulról. Lassan ment a Mártírok útján a Margit-híd felé. Lekanyarodott az alsó rakpartra. Amikor megállt a szürke víz mellett, amelyben fények csillantak, újból erőre vett rajta a szorongás. Már-már visszajordult. Tudta, hogy nagyon késő lehet. Villamos alig-alig járt. A háta mögött nagy ritkán elzúgott egy-egy teherkocsi. A hazamenésről letejt. Ahhoz fel kellene csengetnie a házmezt, aki furcsán nézne rá. El kell bújni, mert ha egy rendőr igazoltatja, biztosan hazakiséri. Parkban se éjszakázhat. Minden olyan egyszerű lenne, ha belelépne a kövek között kotyogó olajos vízbe. Sokáig nem találnák meg. Talán sajnálnák is, hogy ennyire a szívére vette a dolgot. Egy ilyen egyszerű cselekmény miatt inkább a halált választotta, mint a börtönt, mondanák... Megborzongott, ellépett a viztől.

S. Gy.

(Folytatása következik.)

SZERETI A GYERMEKEIT?

A TALÁLKOZÁS ELSŐ PERCEIBEN már biztos voltam abban, hogy olyan ember ül velem szemben a nevelői szobában, aki szinte nyúhatetlen a fizikai munkában. Szikár termetű, csupa csont-in, negyven éven valamivel túl. Az erősen kidagadt erek is azt bizonyították: Gózon János néhez munkával kereshette meg a kenyerét, mielőtt a gyulai büntetés-végrehajtási intézetbe került volna. Már a beszélgetés elején megkérdeztem tőle:

— Mivel foglalkozott általában?

— Voltam én kutas is, vályogvető is meg rakodómunkás is. Mindig olyan helyen dolgoztam, ahol jó pénz kereshet az ember. Két-három nap alatt kidobok egy hatnyolc méteres kutat, és már meg is van az ezres. Nyáron? Ezer vályog — ezer forint. Ebben a munkában is meg kellett lennie a napi két-kétszázötven forintnak.

— Hogyan kaphatott mégis szabadságvesztés-büntetést egy ilyen jól kereső ember? Játszi könnyedséggel kifizethette volna ennyi pénzből a bíróság által megítélt gyermektartási összeget.

MINTHA A KÉRDÉST KÖVETŐEN elmélyültek volna a ráncok Gózon János homlokán. Ettől kezdve ritkán emelte ránk a tekintetét. Fejét előre ejtve, inkább csak önmagának mondta, amit mondott:

— Tudom, súlyosan vétettem a gyerekeim ellen. Pedig olyan

szép két gyereke van. A fiam tavaly elvégezte a nyolcadikat. A kislányom most járja a negyediket. Nagyon szégyellem, hogy nem mentem el a fiam ballagására. Ha jól emlékszem, ezen a napon is az italtólban voltam. Jó kerest üttötte a markomat, s ha nekem pénzem volt... Folytasam? Ha pénzem volt, addig ittam, amíg az utolsó pohár bort ki tudtam fizetni. Utólag mondta el a gyerek, hogy várt engem is a ballagási ünnepségre.

— Minden gyermek büszke szeretne lenni a szüleire.

— AZ ÉN GYEREKEIMET már nemigen érheti ez az öröm. Talán majd később. Mert szakítani szeretnék azzal, amiben éltem. Elmondanék még valamit. Megígértem a gyerekeknek, hogy a karácsonyi ajándék mellé — harmincforintos tábla csokoládét kapnak mind a ketten — ötvenötven forintot is adok nekik, hogy azt vesznek rajta maguknak, amit akarnak. Nem kapták meg az ötvenötven forintot...

— Találkozott a gyerekekkel, mielőtt a szabadságvesztés-büntetést megkezdte volna?

— Hogyne. Meglátogattam őket.

— A felesége szeretettel törődik velük?

— Szépen járattja őket.

— Mennyit keres a felesége?

— Ezerkétszáz forintot tudok.

— Végiggondolta már, mennyibe kerülhet két nagy gyerek nevelése, ellátása?

— Akkor is sokat költöttünk rájuk, amíg még kicsik voltak. Most sokkal több lehet velük a gond.
Csak az olyan feleség érezheti, mit jelent két nagy gyerekről gondoskodni, aki teljesen magára maradt. De számíthatott-e a férjére, amíg látszólag nyugalom honolt a családban? Még akkor sem. Gózon János keresetéből abban az időben is kevés került a családi kasszába. Inkább neheztelte az otthoniak helyzetét, mintsem könnyítette volna. Végeredményben ezért borult fel a családi életük. S azért is, ami közben történt: saját unokaöccsét is képes volt meglopni, mert még inni szeretett volna. Ezért a lopásért két hónapot kapott.

Az eddig elmondottakat részletezve, hangzott el az újabb kérdés:

— Szereti a gyerekeit?

— Úgy mondok igent, hogy a jövőben sokat szeretnék segíteni nekik. Bizom abban, hogy még nem vesztettem el őket.

AZ APA MAGATARTÁSÁTÓL FÜGG, hogyan alakul majd közöttük a kapcsolat később. Azt az időszakot kell tartóssá tennie Gózon Jánosnak — egyébként erről is esett szó —, amikor hónapok teltek el úgy, hogy nem tért be egyetlen italtólba sem.

—acs—

Attika nem sétál

— Ferkóó, vigyél el sétálni! — kapaskodott a négyéves kis Attila tizenkilenc éves nagybátyja kabátjába.

A nagybácsi az imént érkezett, még kényelemben sem helyezte magát, amikor a gyerek megrohanta. A szoba ajtaja nyitva volt, a konyhából finom húsleves illata szállt. A tülhöz előt szorgoskodó fiatalasszony rászólt a gyerekekre:

— Attika, hagyd a bátyádat! Biztosan fáradt. Csakugyan Feri, rég voltál nálunk. Merre jártok mostanában?

— Lenn voltunk Baján. De mióta zajlik a Duna, itthon is állandó váltószolgálatban vagyunk. Jelenleg a másik srác őrökdi a hajón. Reggelig oda csavargott, most meg én jöttem el. Deltájában majd ránéznek, estefelé leváltom megint. — Akkor megvárod az ebédet? Itt eszel velünk?
— Nem bánom. Köszönöm! Hát Matyi mikor írt?
— Ír ő, amikor írhat.
— Hogy van?
— Jól, amennyire ott jól lehet.

— És ez a kis lurkó? — intett a játékbá merülő kislírua.
— Neki nagyon hiányzik. Szombaton délután, meg vasárnap délelőtt mindig elvitte a Ligetbe, vagy a Duna-partra sétálni.

A kislíru e szavaknál nyomban otthagya a játékot ismét Feri csimpaszkodott:

— Ferkóó, vigyél sétálni!

— Jó — hagyta rá Feri —, ebéd után elviszlek. Elengedhet velem egész nyugodtan — mondta az asszonynak, leviszem a hajóra, körülnézünk, sötétedésre vissza is hozom.

— Nem bánom, de nagyon vigyázz rá.

Ebéd után Attikára ráadták fehérprémes bundácskáját, hópipót húztak a lábára, meleg kesztyűben, sapkában vidáman kocogott matrözegenruhás bácsija mellett a Duna-partra.

— Ferkóó, felviszel a hajóra?

— Ha jól viselkedsz, felviszlek.

— Én is hajós leszek?

— Az leszel te is.

A kikötőben jártak már, a víz szélén, a hajónál, ahol egy ladik volt a parthoz köté. A ladik a másik végén a hajóhoz is hozzá volt erősítve. Feri fogta a gyereket, beemelte a ladikba, leültette:

— Itt maradsz! — parancsolt rá szigorúan. Ő maga előrement a ladik orrába, megmarkolta a kötelet, és araszolva húzni kezdte a ladikot

a hajóhoz. Magában számolta is: négy, öt, hat karnyújtás és még egy, és...

A ladik hirtelen megbillent. Nyöszörgésféle hang, s vízcsobbanás hallatszott. Mire hátranézett, a kis Attila ott kapálódzott a ladik mellett a vízben.

— A teremtésedet! — ugrott Ferkó. Elérte még a gyereket, felemelte mint egy rongyot, kicsapta belőle a vizet, bő köpenye alá magához szorította, s most már fél kézzel, de annál gyorsabban húzta a ladikot a hajóhoz.

Attika percekben belül meleg zuhany alá került. A ruháját centrifugába tették, majd a duruzsoló kályha mellé, amelyen forró tea is gőzölgött már.

— A mindenit ennek a kölyöknek! — mondta Feri a váltótársának a nagy ijedtség elmúltával, de még aggodalommal: — Segíteni akart! Evezni akart. Csak nem lesz tán valami baja? Az biztos, hogy jót ivott a Dunából. A jeges vízből.

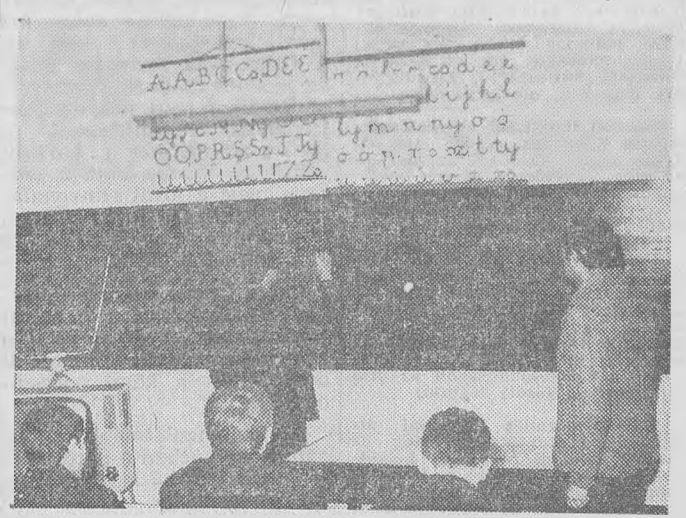
— Nem lesz tán — ismételte a váltótárs, majd megkérdezte: — És ha adnánk neki csöppnyi pálinkát?

— Azt?! Soha! — tiltakozott Feri. Magában tovább gondolta: „Az apjának is a pálinka ártott meg!”

A kis srác nagy puha, bolyhos törülközőbe bugyolálva trónolt a kályha mellett. Forró, citromos teát szűcsölt. Szemmel láthatóan élvezte a helyzetét. Nevetett:

Sz. G.

TÚL AZ ALAPISMERETEKEN...

„Felnőtt szintű” szorzással birkózik a táblánál a tököli általános iskola egyik tanulója

SPORT

MŰKORCSOLYA

Sikeres évet zárt a „vilámmember“

Nyugodt arcát nézve nehéz elképzelni, hogy a világ legrobbanékonyabb embere. Robbanékony, de a kritikák pillanatokban mindig nagyon tud uralkodni az idegein. Szédületes tempójú rövidtávfutó: egy-két másodperc alatt eléri a maximális sebességet.

Valerij Borzov — mert róla van szó — a mexikói olimpia idején még csak figyelt, hogy mi történik a rövidtávfutók világában. Fokozatosan készült arra: mind gyorsabb és gyorsabb legyen, s 1969-ben, a szovjet bajnokságon beállította Vlagyimir Szapajev két évvel korábbi országos rekordját: 10 mp-t futott 100 méteren. Ezzel az eredménnyel herobbant a világ legjobb rövidtávfutói közé. S Borzov nem sokkal később Európa-bajnok lett, majd kétszer is legyőzte az Egyesült Államok verhetetlennek hitt sprintereit.

A kijevi főiskolás eddig még nem szenvedett vereséget: ahány start, annyi győzelem. Az olimpián nyert két aranyérmel is bebizonyította, hogy jelenleg 100 és 200 méteren ő a világ leggyorsabb futója. Borzovot nemrég a szovjet kormány ragyogó eredményéért, küzdési tudásáért, emberj magatartásáért — néhány más sportolóval együtt — Lenin-renddel tüntette ki.

A „vilámmember“ igazán elmondhatja: számára az 1972-es esztendő sok-sok sikert hozott.

Új szabályokkal

A férfi szabadkorcsolyázásban első Nepela (középen), második Csetveruhin (balról), harmadik Hoffmann

Új szakasz kezdődött meg Kölnben a műkorcsolyázó és jégtánc Európa-bajnokságon. Az eddigitől eltérően, új szabályokkal — ezúttal először — rendezték a versenyt. A versenyzők teljesítményének új fajta értékeléséről dr. Balázs Zoltán nemzetközi pontozóbíró adott ismertetést.

Az új szabályok lényege, hogy míg korábban az iskolagyakorlatok és a szabadkorcsolyázás egyformán döntött, addig ezentúl nem két, hanem három részre tagozódik a küzdelem. Először három iskolagyakorlatot mutatnak be a versenyzők, majd az úgynevezett rövid program következik (ez hat előírt elemből áll), végül pedig a szabadkorcsolyázás.

Azelőtt 50—50 százalékot jelentett az iskolagyakorlat és a szabadkorcsolyázás, ez most módosul. Ezentúl egyharmad-kétharmad lesz az arány, mégpedig a szabadkorcsolyázás javára. Nem fordulhat tehát többet elő olyasmi, mint Beatrix Schuba esetén, aki az iskolagyakorlatokkal olyan előnyt szerzett, hogy a többiek nem tudták utolérni. Az is új szabály, hogy kis érmet kap a legjobb iskolagyakorlatokat bemutató három sportoló, ugyanaz jár a három legkitűnőbb szabadkorcsolyázónak, míg bajnok az lesz, aki a verseny mindhárom részében a legjobban szerepelt. A számítások első pillanatban bonyolultnak látszanak, de nem kell félnie a közönségnek, a gépek segítségével ugyanis legfeljebb húsz másodperc alatt az összes eredmény a versenybíró-ság rendelkezésére áll.

EREDMÉNYEK:

A szovjet Rodnyina, Zajcev páros páratlanul ragyogó futással fölényes győzelmet aratott a szovjet Szmirnova, Ulanov, illetve a nyugatnémet Lehman, Wiesinger kettősök előtt.

A férfiak szabadkorcsolyázása sok izgalmat hozott, első-sorban Nepela gyenge futása következett. A kölni aranyérem várományosa sokat bizonytalankodott és bukott is. A csehszlovák versenyző várokozás a férfi szabadkorcsolyázása azonban nem nagyon „befolyásolta” a pontozókat, és így az aranyérmét a korábbi világ- és Európa-bajnok szerelte meg, a jóval színvonalasabb köröket futó Szergej Csetveruhin (Szovjetunió) és Jan Hoffmann (NDK) előtt.

Vajda László nagyszerű szabadkorcsolyázással a 7. helyet szerezte meg, programjával a pontozókon kívül mindenkit meghódított a kölni jégstadionban.

A lehangulatosabb számban, a jégtáncban a páros versengésre telt házat vonzott a fedett csarnokba.

Két esélyes egymás után került sorra. Előbb a Buck

testvérek jól összehangolt, hibátlan gyakorlatot mutattak be, s természetes, hogy a közönség lázba jött a jégen látottaktól. De aztán a Pahomova—Gorskov szovjet kettős még színesebb, ötletesebb korcsolyázással vitathatatlanul az est fénypontja volt, s megérdemelten hódította vissza az Európa-bajnoki cím védő Buck testvérpártól, akik igen sport-szerűen, rögtön a program előadás után, elsőnek gratuláltak ellenfeleiknek.

Nem vallott szégyent a magyar Regöczy—Sallai pár sem. Kúrjuk jól sikerült, s valamennyi pontozó, egyetlen kivételtől eltekintve, öt ponton felül értékelte teljesítményüket. Így megtartották értékes tízedik helyüket.

Az 1973. évi műkorcsolyázó és jégtánc Európa-bajnokság utolsó versenynapja a nők szabadon választott gyakorlataiva zárult.

Erős Agnes ötödikként indult. A magyar műkorcsolyázóspport fiatal reménysége egy dupla kombináció után esett, de ez a hiba a későbbi versenyzésben nem nyomta. A 21. helyen végzett.

Az élen járó angol Jean Scott is bukott, de ő kiesett a ritmusból, és látszott, hogy bizonytalanná vált. Az első nagy vastapost az NDK-beli Christine Errath kapta, aki szinte minden pillanatra tartogatott egy-egy ugrást, látványos kombinációit.

A győzelmet a bemutatott nagyszerű szabadkorcsolyázásával az NDK-beli Christine Errath szerezte meg, a második helyen az angol Scott, a harmadikon pedig a svájci Iten végzett.

Még az ötvenes években, amikor a világ legjobb sportolói Rómára készültek, jött a messi Berekbőszörményből egy akaratos, erős és nagy célokra törő fiatal ember: Veres Győző. Két évvel az 1960. évi olimpia előtt kijelentette:

— Rómában túlszárnyalom a 400 kilót, és dobogóra állok.

Jövendölése túlságosan merészségnek tűnt, de beteljesedett. 405 kilót emelt, és bronzérmeket nyert váltósúlyban.

Utána jó néhányszor előré „bement” eredményeit — 19 alkalommal a világcsúcsot. Sokan az előre „jóstársaként” ferde szemmel néztek rá, Veres viszont mindig csak ezt hajtogatta:

— Kérem, én megdolgoztam ezekért az eredményekért. Bennem vannak, azért jelentem be előre, hogy nem mondhatnák: véletlenül születtem.

ÖKÖLVÍVÁS

Kajdi visszavonul

Kajdi János Európa-bajnok, olimpiai ezüstérmes ökölvívó döntött: abbahagyja a versenyzést. Kajdinak oktatói minőség van, s mint edző foglalkozik a jövőben a Bp. Honvéd fiataljaival.

— Edzőként Papp László útján szeretnék járni — mondta terveiről. — Sohasem felejtem, milyen jólesett nekem, amikor a híres bajnok levetkőzött, és gyakorolt velem. En is nekivetkőzöm az edzéseken, és nem sajnálom az időt a fiataloktól.

SAKK

Ivánka első

Wijk an Zee-ben befejeződött a női sakk-világbajnokság zónaversenye. Az utolsó fordulóban Ivánka Mária döntetlent ért el a svájci Kattinger ellen, s így holtversenyben az első helyen végzett. Miután a magyar bajnoknő a Berger—Sonneborn-számítás szerint megelőzte ellenfeleit, bejutott a zónaközi döntőbe.

A verseny végeredménye: 1. Ivánka 12,5, 2. Hariston (angol) 12,5, 3. K. Jovanovics (jugoszláv) 12,5, 4. Polihroniade (román) 12,5, 5. Zsvikovics (bolgár) 11,5, 6. Lachman (NSZK) 11 pont.

TORNA

Jövőre: párnázott gerenda

Stuttgartban ülésezett a Nemzetközi Tornaszövetség technikai bizottsága. A tanácskozáson elfogadták azt a javaslatot, hogy a jövő évi bulgáriai világbajnokságon a nők párnázott gerendán versenyezzenek. (A gerendára vékony műanyagot, illetve filcet ragasztanak).

Még két könnyítést fogadtunk el — nyilatkozta dr. Nagy Jenőné, a technikai bizottság magyar tagja. — Az egyik: a gerendagyakorlatok idejét hátrahoztuk öt másodperccel csökkentettük, másrészt a fel- és leugrások kivül a jövőben csupán három akrobatikus elemet szabad bemutatni, és tilos a zsupoghelyzetben végrehajtott szaltó. Ezt első sorban az orvosok követelték, mert az ilyen szaltó a gyakori sérülések előidézője.

Aranyos István, a Bp. Honvéd volt sokszoros válogatott mesterfokú tornászajnokja lett a piros-fehérek férfi tornaszakosztályának vezető edzője. Irányításával és Herczeg Béla vezetésével a jórészt saját nevelésű fiatal csapat igyekszik a régi sikerek, a nagy elődök nyomába lépni.

Berekbőszörményről Tatáig

Veres Győző sportoló volt — edző lesz

Ez a Veres Győző — az erősebb között is az egyik leg-erősebb: most letette a súlyt. Túlságosan is csendben lépett le arról a porondról, amelyen világhírnevet szerzett magának és a magyar súlyemelésnek is. Ennek idején Veres forradalmi módszereivel tört be a sehol sem jegyzett magyar súlyemelés a világ élvonalába.

Ami pedig Veres egyéni eredményeit illeti: kétszer nyert világ- és Európa-bajnokságot (1962, 1963), tizenháromszor magyar felnőtt bajnokságot, két olimpiai bronzérmel, két VB- és három EB-ezüstérmel van. Országos rekordjait nem számolta, úgy mondja: több száz lehetett.

LABDARÚGÁS

Kilenc gólt lőtt a válogatott az edzőmérkőzésen

A Szónyi úti pályán a BVSC-vel játszott edzőmérkőzést a válogatott labdarúgókeret. A meghívottak közül a két ferencvárosi játékos, Juhász I. és Páncsics Jákra jelentkezett, Bálint azonban vizsgái miatt hiányzott.

A válogatott (Gézi — Páncsics, Kovács, Szűcs, Juhász P. — Kocsis, Tóth — Fazekas, Bene, Bunai II, Zámbo) mindjárt a kezdés után fölénybe került, az NB II-es edzőpartner kapuja elé szorult. Az első két gólt Fazekas szerezte, majd Dunai II a felpályáról lefutotta ellenfeleit, és úgy lőtt a hálóba. A 40 perces félidő utolsó ese-

ménye: 11-esből Fazekas névelte az előnyt (4:0).

A félidőben Gézi, Páncsics, Kocsis és Zámbo helyét Rapp, Fábrián, Juhász I. és Váradi foglalta el. Most már nagy volt az iram, de a kitűnően játszó Fazekas góljára megozta a csatárok játékedvét, s néhány olyan szép támadást vezettek, hogy a szurkolók megtapsolták a produkciót. Ebben a játék-részen Fazekas, Dunai II, Bene és Juhász I. volt a gólszerző, s így a válogatott 9:0 arányban győzött.

Illovszky Rudolf szövetségi kapitány elégedett volt az edzőmérkőzéssel.

Elkészült a sorsolás

Rajt március 4, idényzárás június 16.

Elkészült az NB I-es labdarúgó-bajnokság tavaszi sorsolása. Az idény március 4-én kezdődik, és június 16-án fejeződik be. Közben csak a válogatott két világbajnoki selejtezője miatt lesz szünet.

A részletes műsor:

I. forduló (III. 4.): Tatabánya—Csepel, SBTC—Ú. Dózsa, DVTK—FC, Pécs—SZEOL, MTK—Komló, Honvéd—ZTE, Vasas—Videoton, Egyetértés—Rába.

II. forduló (III. 10.): Videoton—Egyetértés, ZTE—Vasas, Komló—Honvéd, SZEOL—MTK, FC—Pécs, Csepel—SBTC, Rába—Tatabánya, Ú. Dózsa—DVTK.

III. forduló (III. 18.): DVTK—Csepel, Pécs—Ú. Dózsa, Honvéd—SZEOL, Vasas—Komló, Rába—Videoton, SBTC—Tatabánya, MTK—FC, Egyetértés—ZTE.

IV. forduló (III. 25.): Tatabánya—Videoton, ZTE—Rába, Komló—Egyetértés, SZEOL—Vasas, Csepel—Pécs, SBTC—DVTK, FC—Honvéd, Ú. Dózsa—MTK.

V. forduló (IV. 1.): MTK—Csepel, Honvéd—Ú. Dózsa, Vasas—FC, Egyetértés—SZEOL, Rába—Komló, Videoton—ZTE, Pécs—SBTC, DVTK—Tatabánya.

VI. forduló (IV. 8.): Tatabánya—ZTE, Komló—Videoton, SZEOL—Rába, FC—Egyetértés, Ú. Dózsa—Vasas, Csepel—Honvéd, SBTC—MTK, DVTK—Pécs.

VII. forduló (IV. 15.): Vasas—Csepel, Egyetértés—Ú. Dózsa, Rába—FC, Videoton—SZEOL, ZTE

—Komló, MTK—DVTK, Honvéd—SBTC, Pécs—Tatabánya.

VIII. forduló (IV. 22.): Tatabánya—Komló, SZEOL—ZTE, FC—Videoton, Csepel—Egyetértés, Ú. Dózsa—Rába, SBTC—Vasas, DVTK—Honvéd, Pécs—MTK.

IX. forduló (V. 6.): Rába—Csepel, Videoton—Ú. Dózsa, ZTE—FC, Komló—SZEOL, Honvéd—Pécs, Vasas—DVTK, Egyetértés—SBTC, MTK—Tatabánya.

X. forduló (V. 13.): ZTE—Csepel, Komló—Ú. Dózsa, SZEOL—FC, Honvéd—Tatabánya, Egyetértés—Pécs, Rába—DVTK, Videoton—SBTC, Vasas—MTK.

XI. forduló (V. 19.): Tatabánya—SZEOL, FC—Komló, Ú. Dózsa—ZTE, Csepel—Videoton, SBTC—Rába, DVTK—Egyetértés, Pécs—Vasas, MTK—Honvéd.

XII. forduló (V. 26.): SZEOL—Honvéd, Rába—MTK, Videoton—Pécs, ZTE—DVTK, Komló—SBTC, Vasas—Tatabánya.

XIII. forduló (VI. 2.): Tatabánya—Ú. Dózsa, Csepel—FC, SBTC—SZEOL, DVTK—Komló, Pécs—ZTE, MTK—Videoton, Honvéd—Rába, Vasas—Egyetértés.

XIV. forduló (VI. 5.): Ú. Dózsa—Csepel, Rába—Vasas, Videoton—Honvéd, ZTE—MTK, Komló—Pécs, SZEOL—DVTK, FC—SBTC, Egyetértés—Tatabánya.

XV. forduló (VI. 16.): Tatabánya—FC, Ú. Dózsa—SZEOL, Csepel—Komló, SBTC—ZTE, DVTK—Videoton, Pécs—Rába, MTK—Egyetértés, Honvéd—Vasas.

Harmincöten az úszóválogatott keretben

A legfiatalabb 12 éves

Még frissen élnek az emlékezetben a müncheni olimpia káprázatos úszóversenyei, a nagyszerű párharcok, a rekordok sorozata, de a sportágban mégis csak a jövő foglalkoztatja már a szakembereket, edzőket, versenyzőket. Annál inkább így van ez, mert 1973 jelentős év a sportág történetében: első ízben megrendezik a világbajnokságot.

Belgrádban szeptember 1—9. között lesz a nagy seregszemle, s a hazai előkészületekben jelentős, hogy megtörtént az úszó válogatott keret kijelölése. A sportág vezetői 19 férfi és 16 női versenyző meghívásához járultak hozzá, és 8 fővárosi klub sportolói kívül Eger és Tatabánya is képviselti magát. A KSI 8 férfi

és egy női úszója is szerepel a válogatott keretben.

— Már egy kicsit Monreálra is gondolunk, ezért a válogatott keretben nagyon sok a tizenéves fiatal — mondta Maróti László, az úszósport szakfelügyelője. — Így például a lányoknál Verrasztó Gabi mindössze 12 esztendő, a fiúknál a 14 éves Gulyás a legfiatalabb jelöltünk. Örvenkedj, hogy a müncheni olimpián szerepeltek, így Gyarmati Andrea is, továbbra is vállalták a válogatottságot, s minden reményünk megvan, hogy erre az évre még erősebb csapat alakul ki. A versenyzők klubjaikban edzenek, de a szövetség és a klubedzők között az eddiginél még szorosabb lesz a kapcsolat.

— Miért vonult vissza?

— Most múltam 40 éves, de nem a korom miatt léptem le a porondról. A sport — főleg azok, amelyekben az eredmények mérhetők — könnyörtelen. Egy művész, ha elszállnak fölőtte az évek, művészetének kiforrásával, tapasztalataival jobb, mint fiatal korában, s jóval negyvenen felül is kapja a tapsot. A súlyemelésben nincs így. Szánalmas látvány a megkopott erejű régi világbajnok kiütközése a dobogón. Mondják: mit akar ez az öreg... nos, én ezt nem akartam meghallani.

— Mi lesz ezután?

A versenyzés számomra befejeződött, az emelés azonban nem. Amikor Tatabányán visszavonulok, az alkalmából egy kis búcsúüzenetet rendelték. Már ideges voltam, mert szaladt az idő, és féltem, hogy elkések az edzésről... Edző vagyok, az is maradok.

ROVIDEN

Húszezer külföldi jegyigénylő

Évek óta nem volt oly nagy érdeklődés labdarúgó-mérkőzés iránt, mint az április 29-i budapesti magyar—osztrák VB-selejtező iránt megnyilvánul. Az MLSZ bizottságot hoz létre a jegyek igazságos elosztására.

Eddig több mint 25 000 a hazai jegyigénylő, az osztrákok és a külföldi országok szurkolói 20 000 belépőt kértek a mérkőzésre. A jegyek kiosztása április 10-től kezdődik.

Mulloy, a Cardiff City játékos érdemelte ki az „Anglia öngólkirálya” nem éppen bizelgő címet. A balszerencés labdarúgó egyetlen mérkőzésen háromszor juttatta a labdát a saját hálójába.

A bolgár súlyemelő szövetség új versenyzőt tüntetett ki az „1972. legjobb súlyemelője” címmel: Jordan Bikov, olimpiai-, világ- és Európa-bajnok; Novair Nurikjan, olimpiai- és világbajnok; Andon Nikolov, olimpiai- és világbajnok; Mladen Kucev olimpiai második és Európa-bajnok; Atanasz Sopov, olimpiai és EB ezüstérmes; Alekszander Krajev olimpiai ezüstérmes; Athanasz Kirjov, olimpiai ötödik helyezett; Georgi Todorov EB ezüstérmes; Musztafa Musztafov, EB negyedik helyezett, umen Russzev.

Gordon Banks, az angolok sokszoros válogatott kapusa már pályára lépett októberi autóbalesete után. Egyelőre csak egy barátságos mérkőzésen szerepelt, mezőnyjátékosként, s nem is rosszul: Banks egy gólt is lőtt.

Drapál János, az elmúlt esztendő legsikeresebb magyar motorosa már szisztematikusan készülődik a világbajnoki futamokra. A Bp. Honvéd kitűnő versenyzője az idén több pontot akar szerezni, mint 1972-ben, és szeretne a világbajnokságon az első öt helyezett között végezni.

Hétszázhuszonöt kanadai állampolgárt szavaztattak meg az ország minden részéből, helyeslik-e, hogy Montréal lesz az olimpia házigazdája, vagy sem. A megkérdezettek 54 százaléka igenel válaszolt, 34 százalékuk az olimpiai lehonnyalás ellen szavazott, 12 százalék tartózkodott.

TUDOMÁNY TECHNIKA

A Visztula-parti Torun jubileuma

Kopernikusz szülőhelye az évfordulóra készül

Torun volt a bölcsem — írta a most csaknem 750 éves Visztula-parti városról Kopernikusz, akiről Szent Anna utcai szülőházának emléktáblája tömören eny nyit mond: Megállította a Napot, és elindította a Földet.

Torun gondosan felkészült a nagy csillagász születése 500. évfordulójának méltó megünneplésére. Óvárosát és összes műemlék-épületeit felújították: a régi iskolát, ahol a kisfiú Kopernikusz a betűvetést megtanulta, a városfalakat, a parti sétányt.

A napjainkban 120 ezer lakosú Torun 1233-ban kapta meg a városi jogokat. Kopernikusz idejében a keresztes lovagok híres erődje és forgalmas kereskedelmi központ volt. Most nemcsak fontos ipari centrum, hanem a gót, a barokk és a reneszánsz műemlékek világhírű gyűjtőhelye is. Ez utóbbiak egyike — a régi városházán — nyitják meg az idei jubilumi Kopernikusz-ünnepségeket. 1973 az UNESCO védnöksége alatt Kopernikusz-emlékvé, és egyúttal a lengyel tudomány éve is.

Az 1945-ben alapított toruni egyetem a Mikolaj Ko-

pernik nevet viseli. Patinás épülete most új tantermekkel, kísérleti laboratóriumokkal és könyvtárral gazdagodott. Diszteremben tartja meg a Lengyel Tudományos Akadémia a nagy csillagász emlékének szentelt ülészakát.

Lengyelország öt éve készül erre az évfordulóra. A Kopernikusz-emlékbizottságtól ez alatt az ország több mint 500 iskolája kapott csillagászati felszerelést, fizikai és természettudományi eszközöket. Olsztyanban csillagvizsgáló épült. Sok könyv jelent meg, köztük Kopernikusz fő műve, az Égitegek forgásáról. Ezekben a napokban országsszerte kiállításokat, előadásokat rendeznek.

Az évfordulónak van közvetlen magyar vonatkozása is: négy szobrászművésznő, Kerényi Jenő, Pátzay Pál, Somogyi József és Varga Imre — a lengyel kultúra- és művészetiügyi miniszter, Stanislaw Wronski felkérésére — részt vesz a Kopernikusz emlékére rendezett nemzetközi szobrászpályázaton. E pályázat eredményhirdetése a jubileum egyik érdekes mozzanata lesz.

Villamos energia hétezer méter mélységből

Az emberiség energiahiánya rohamosan nő — egyedül az elmúlt évtizedben megkétszereződött a világ energiaigénye. Hogyan tesz majd szert az emberiség elegendő energiára, ha a Föld kőolaj- és szénkészletei kimerülnek? Ennek veszélye szakértői számítások szerint ugyan csak 200—300 év múltán fenyeget, de késői utódaink elmúlt évtizedeinkünk minden lehetőségét felmérni. Az atommagyokban elégethető hasadóanyag-készlet sem kimeríthetetlen, ezért szembe kell nézni vele, hogy a távolabbi jövőben egye jobban rákényszerül majd az emberiség a napenergia hasznosítására.

Francia tudósok olyan tervet dolgoztak ki, amellyel az energiatermelésben már a technika mai fejlettségi fokán is új utakra léphetünk és nemzedékekre megspórolhatjuk a várható energiahiányt. A francia kutatók a „vörös szén” hasznosítását javasolják, s ezen a föld belsejének magmáját értik. Ez a fehéren izzó massa a tudományos feltevések szerint 4500 fok forró. Ezzel az óriási olvadtóke-mencétől csaknem az egész földgolyón a kihűlt, megkeményedett földkéreg véd bennünket. Ez azonban a földgömb átmérőjéhez viszonyítva nagyon vékony — olyan, mint az alma héja. Ha a földgolyó belseje

izzón folyó, viszonylag kisebb mélységekben is elvisekelhetetlen hőségnek kell uralkodnia. Ezt az évmilliárdok óta lobogó tüzet bevonná a technológiai folyamatokba — régi álma a technikusoknak. A francia terv szerint rövidesen megvalósulhat ez az álom.

A „vörös szén” terve abból a tényből indul ki, hogy a Föld mélyébe haladva, 33 méterenként átlagosan 1 fokkal nő a hőmérséklet. Ha tehát 10 foknak vesszük a földfelszín átlagos hőmérsékletét, ezerméteres mélységben már trópusi, 40 fokos hőségnek kell uralkodnia, és háromezer méteres mélységben 100 foknak. Egy kétezer méteres mélyfúrással a francia tudósok számításai szerint folyamatosan olyan hőmérsékletre lehetne jutni, amennyi 12-szer túlszárnyalja Franciaország teljes szénvagyónak kalóriaértékét, hétezer méter mélységből pedig annyi kalóriát lehetne „elővárszolni”, amennyi 800-szor meghaladja a teljes francia szénvagyón fűtőértékét.

A francia terv elképzelései szerint erre nagyon ellenálló és teljesen klimatizált „búvárharangok” segítségével kerül majd sor; ezek viszonylag normális munkakörülményeket biztosítanak majd a Föld mélyében előretört munkásoknak. A hatalmas harangban helyezik majd el a villamos gépeket, klímaberendezéseket és minden más korszerű műszaki felszerelést.

Műszaki szempontból tehát már ma is elképzelhető — jóllehet, sok nehézséggel — ilyen geotermikus erőművek építése, annál nagyobb gond a gazdaságosság. A geotermikus erőműben termelt energia a francia számítások szerint legalább kétszer annyiba kerül majd, mint a hőerőművekben előállított. Eljöhét azonban az idő, amikor az égető energiahiány csillapítására az emberiségnek vállalnia kell ezeket a terheket is.

Ötvenéves a világ legnagyobb légiforgalmi társasága

Egymillió kilométernél hosszabb útvonalhálózat, renndeszeres légi kapcsolat 64 országgal, évente 100 millió utas — ezek a legfontosabb jellemzői a világ legnagyobb légiforgalmi társaságának, a szovjet Aeroflotnak, amely ezekben a napokban ünnepli fennállásának fél évszázados jubileumát. Az évforduló alkalmából a Feriegyi repülőtérén sajtótájékoztatót tartott az Aeroflot budapesti igazgatója.

Az első menetrend szerinti szovjet utasszállító repülőgép 1923-ban Moszkva és Nyizsnyj-Novgorod (a mai Gorkij) között tette meg az utat: a 420 kilométeres távolsághoz csaknem négy óra kellett. Ma a Szovjetunió belföldi légi járatainak hossza megközelíti a 800 ezer kilométert — ez az egyenlítő hússzorosa —, s a légiút-vonal-hálózat ötször hosszabb, mint az ország vasúti hálózata. Légi járatok kötnék össze 3500 szovjet várost és más lakóhelyet. Ezenkívül 225 ezer kilométer a nemzetközi útvonalak hossza.

A TU-104-es sugárhajtású repülőgép 1956-ban új korszakot nyitott a világ légi közlekedésében. Az első sugárhajtású gépet követték a IL-14-es, IL-14-es és végül az elmúlt öt évtized tervben a TU-134-es típusok. Az Aeroflot máris használja a TU-154-es, automatikus leszállási rendszerrel ellátott repülőgépet, és megkezdődött a világ első szupersonikus utasszállító gépének, a TU-144-nek a próbarepülése. Ez a repülőgép 2500 kilométeres óránkénti sebességével a Moszkva-Habarovszk távolságot három óra alatt teszi meg.

Ebben az öt évtized tervben — tehát 1975-ig — megvásárolják az Aeroflot első légibuszát. Az IL-86-os típusú, 350 személyes gépeket a közlekedési, de nagy utasforgalmú vonalakon fogják közlekedtetni.

Megtisztult az „Öreg-tó”

Alig két hónapja, hogy a legrégebb mesterséges tava, tati Nagy-tóból, vagy ahogy a helybeliek nevezik, Öreg-tóból kiemelték azt a holland gyártmányú úszó-kotró hajót, amely három éven át dolgozott ott. Ezzel szabadították meg az ország harmadik legnagyobb tavát az évtizedeken át lerakódott nagy mennyiségű — több mint 750 000 köbméter — iszaptól. Az elmúlt napokban, miután a tóval kapcsolatos egyéb rekonstrukciós munkákat is befejezték, hivatalosan is átadták rendeltetésének a tavat.

A nagy, 33 millió forintot igénylő munka befejezésével merőben megváltozott a tó rendeltetése. Míg korábban főleg a táj szépségét emelte, most igazi fürdő- és sportparadicsommá válik. A haltenyésztésnél pedig áttérnek a vizet egyáltalán nem szennyező külterjes gazdálkodásra.

Ezzel ismét eredeti hivatását tölti majd be az ország

legrégebb mesterséges tava, amelyet feltehetően még a rómaiak építettek, ugyancsak fürdési célokra. A későbbi korokban is az ország egyik kedvenc pihenőhelye volt. Ezért emeltette partjára Zsigmond király azt a kastélyt, melyet Mátyás tovább bővített. Később a tó elmoszasodott, majd Mikovényi Sámuel építtette újjá. Az utóbbi évtizedek elszaporodásától most szabadították meg.

A „nagytakarítás” során elkészült az a nemzetközi szabványoknak megfelelő kétezer méteres pálya, amely európai egyezsajbnokságok rendezésére is alkalmas. A tó környéke egyre jobban benépesül: nagy vikendháztelepek alakultak ki, nemzetközi kemping, több kisebb vállalati üdülő, úttörő táborok épültek fel itt. A tervek szerint később nagy üdülőházakat építenek, és tovább bővítik a tó strandlétesítményeit is.

A TUDOMÁNY MŰHELYTITKAIBÓL

Szkita királyi család sirja

Az ukrainai Ordzonikidze környékén szovjet régészek megtalálták egy szkita királyi családnak a III. vagy IV. században létesített sírját. Gazdag sírművekre bukkantak: értékes ékszerekre, ételek maradványaira, továbbá hat szögcsontmaradványaira — őket annak idején azért öltek meg, hogy urukat elkísérjék a másvilágra. A főként állattenyésztéssel foglalkozó szkíták görög aranyművesekkel készíttették el ékszereiket. Törzsi vezetőik olykor rablóhadjárata indul-

tak, s a halál nem jelentette számukra kiváltságai végét: hitük szerint a túlvilágon is előkelő helyt várt rájuk. Ezért kísértették el magukat szolgálkikkal is a túlvilágra.

Tizezer éves mammutletem

A Szovjet Tudományos Akadémia szibériai részlegének geológusai egyedülálló leletre bukkantak a Sandrin-folyó mentén. Eredetileg a halászsok figyeltek fel a folyópartból kiálló mammutaggyarra. Hatalmas vizágyúval kimosták az örökké fagyott talajt, s így

előkerült egy teljesen ép, legalább tizezer éves mammutletem, a fagyott talajban tökéletesen konzerválódott szívvel, tüdővel, gyomorral. A kutatók vizsgálatai szerint ebben az időszakban jelentős változás történt a klímában, így az öreg mammutok, a fogakból ítélve, egyszerűen éhen haltak. Az egyedülálló leleten széles körű tudományos vizsgálatokat végeztek.

Színes ásványvizek

Szovjet geológusok legújabbban számos gyógyhatású ásványvízforrást fedeztek fel a Szovjetunió távol-keleti vidékein — egyikük-másikuk egészen különös. Kamsatka félszigetén néhány olyan forrást találtak, amelyeknek zöld a színük. A vulkánoktól felmelegedett vízben algák tenyésznek, ennek köszönhető a gyógyvízforrások zöldes csillagása. A paratunkai szanatóriumban máris kiváló eredményeket értek el a színes gyógyvízzel. Kunasir szigetén olyan folyócskára bukkantak, amelyek savas a vize. A föld alatti repedésekből kiáramló kén-gázok oxidálódnak a felszínen, ennek következtében a kolloid kén tejjékre színezi a folyócska vizét.

C-vitamin az érelmeszesedés ellen

Szlovák biokémikusok — tengeri malacokkal kísérletezve — a C-vitamin új biológiai funkcióját fedezték fel, nevezetesen azt, hogy meggyorsítja a koleszterin átalakulását epesavakká. A C-vitamin kronikus hiánya lelassítja ezt a folyamatot, ezáltal a vérben és bizonyos fontos szervekben felgyülemlik a koleszterin — megnő az érelmeszesedés veszélye. A nagy adagban a szervezetbe juttatott C-vitamin viszont meggyorsítja a koleszterin oxidációját epesavakká, s ezzel kiválást a szervezetből. A C-vitamin rejtett hiányában szenvedő embereken végzett vizsgálatok arra utalnak, hogy az állatkísérletek eredményei az emberi szervezetre is alkalmazhatók.

Hiúság, férfi a neved!

Tudor Musatescu, román drámaíró és publicista egy szellemes aforizmáját közöljük folytatálagosan a vízsz. 1., 68. és a függ. 18. számú sorokban.

Vízszintes: 16. Egyetemi tanulmányainak befejezése előtt áll. 17. Körömfönt. 18. Római 1000-es és 999-es. 19. Megréműl. 20. ...só; örölt mézszóval kevert ammóniumnitrát. 21. Címkedarab! 22. Gyakran születnek ilyen csecsemők. 23. Valaha pénz, ma futballista, busz, villamos! 24. Hasad. 25. Ezzel a gázzal világítanak. 26. Pojácsa, bohóc. Ismert olasz szöveg. 27. Pula adriai kikötő előbbi neve. 28. Ünnepeit színeszónó, filmesillag. 29. Kálium, nitrogén és oxigén. 30. Erőt fejt ki. 31. Egy-mást követő betűk. 32. Hajdú-Bihar megyei község. 33. Könyvet jelentet. 34. Fordított személyes név. 35. Zavaros, összekuszált. 36. Edes szeszé ital. 37. ... pipa, vöröset égetett agyagpipa. 38. TNE. 39. Kikötőváros Görögországban, az Fregi-tenger partján. 40. Kokain fele! 41. Az egyik szülő. 42. Lásd 37. 43. Nővény szárának alsó része. 44. Figyelmeztető. 45. Szabály, törvény. 46. Zenei forma. 47. ...sziget; Portugáliához tartozó sziget-csoport az Atlanti-óceánban. 48. Meredek lejtőjú sziklaszel. 49. ... Színpad: fővárosunk egyik színháza. 50. Nőülő azonos értékű betűk. 51. Svéd, spanyol és osztrák gépkocsik nemzetközi jelzése. 52. Aranka. 53. A 71-es betű. 54. Van ilyen kötéls. 55. Központi Ellenőrzési Bizottság. 56. Moszat, tengeri hínár. 57. Kis történet. 58. Politikus és író, a közoktatás (középfokú oktatás) megalapítója (Ágoston, emlékre díjat alapítottak Ferenc, 1810-cs csapozeg. 59. Egymást követő betűk. 60. Igevégeződésként. 61. Bolt, üzlet. 62. Skálahang. 63. Azonos betűk. 64. Úszásnem jelzője.

Függőleges: 1. Fordította: saját kezűleg. 2. Erdei állat. 3. Babilónia legendás megalapítója. 4. Fél hang! 5. Angol város. 6. Erika becézése. 7. A nemzetcsalógné nyának a férje volt. 8. Fejér megyei község. 9. Strand része lehet. 10. Teljes, hiánytalan. 11. Folytatás része! 12. M. ... Lady; híres zenés játék. 13. Egymás utána

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16								17						
18				19				20					21	
22			23			24		25			26	27		
28					29					30		31		
		32	33			34				35	36			
37	38		39			40				41				42
43		44				45	46		47		48		49	
50				51	52					53			54	
55			56		57				58			59		
60				61		62	63		64			65		
66					67				68			69		
70					71				72			73		74
			75	76			77		78		79		80	
81	82				83	84			85			86		87
88			89	90		91					92			93
														94

TUDOMÁNYOS ÉRDEKESSÉGEK

6315 szín. A szín és színárnyalatok meghatározásánál olyan nagy a zürzavar, mint egykor a bábeli torony építéskor — véli Emilius Müller svájci színezakértő, kutató. Az ipar és a divat sokszor különböző fantáziadús meghatározásokat alkalmaz egy és ugyanazon színre, vagy különböző színre ugyanazt. E. Müller megszámozza a színeket, és színatlaszt állított össze. A színatlazt 6315 féle színt, illetve színárnyalatot tartalmaz. Több nincs — véli a svájci tudós.

Tévéfelvételek teljes sötétségben. Autóba is felszerelhető infravörös tévékamerával lehetségessé válik utak, keresztek, ember stb. felismerése teljes sötétségben, még 400 méter távolságból is. Képmagnó segítségével a sötétben lejátszódó eseményeket is rögzíteni lehet.

Radarszerű készülékek szerelték fel a Párizs melletti Pontoise kisváros egyik főútjának forgalmi lámpáit. A radarkészülék a lámpá-

nak jelzi, ha autóbussz közeledik, s a piros szín e jelzésre zöldre vált. A rendszer egyelőre 2500 méteres útvonalon próbálják ki, s ha beválik, ilyen miniradaral szerelik fel más utak jelzőlámpáit is.

Jobb újságpapír komputergépek segítségével. Minőségjavítást sikerült elérnie az újságpapír előállításában a svéd Stora Kopparberg vállalatnak. A kvartsvéd papírgyár három legnagyobb gépét (évi termelésük 380 ezer tonna) újszerű, elektronikus szabályozó berendezéssel szerelték fel, amely a súlyt, a nedvességtartalmat és a papírvastagságot szabályozza. A Measurax Corporation által tökéletesített berendezés bétasugarakkal méri a papír súlyát, míg a nedvességtartalmat infravörös fényvel jelzi. A mérési eredményeket egy komputerpeldolgozza, és automatikusan gondoskodik a beállított optimális értékek tartásáról. Ezáltal a papír előállításánál a minőségi eltérések még inkább elkerülhetők, mint ez idáig.

15. Zeneszerző, karmester, emlékre díjat alapítottak (Ferenc, 1810-cs csapozeg. 59. Egymást követő betűk. 60. Igevégeződésként. 61. Bolt, üzlet. 62. Skálahang. 63. Aazonos betűk. 64. Úszásnem jelzője. 65. Fordította: saját kezűleg. 66. Erdei állat. 67. Babilónia legendás megalapítója. 68. Fél hang! 69. Angol város. 70. Erika becézése. 71. A nemzetcsalógné nyának a férje volt. 72. Fejér megyei község. 73. Strand része lehet. 74. Teljes, hiánytalan. 75. Folytatás része! 76. M. ... Lady; híres zenés játék. 77. Egymás utána

Beküldési határidő: 1973. március 3.

Huszonöt éve államosították a bauxitbányákat és az alumíniumipart

Huszonöt évvel ezelőtt fogadta el az országgyűlés a bauxitbányák és az alumíniumipar államosításáról szóló törvényjavaslatot. Ebben az időben a magyar bauxittermelés a világtermelés 15 százalékát adta, és ezzel Európában a második helyen állt. Az akkori számok, a termelés adatai a maiakhoz viszonyítva rendkívül alacsonyak tűnnek. A bauxittermelés 478 ezer tonna, a kalcinált timföld 23 457 tonna, a kohóalumínium pedig 9000 tonna volt évente; alumínium félgártmányból 4700 tonnát állítottak elő. Az egész alumíniumipar a bányákkal együtt 4300 személyt foglalkoztatott a mai csaknem 20 ezerrel szemben.

Az államosítás után azonnal megkezdődött az óriási ütemű fejlődés. Felépítették az Almásfűzítői Timföldgyárat, évi 100 ezer tonnás kapacitással, s már az első hároméves terv idején 15-szörösére nőtt az alumíniumgyártás, 12-szeresére emelkedett a timföld előállítás. Egy idő után azonban energiellátásunk a további termelésnövekedés gátja, akadálya lett. A bőséges bauxitkészlet és az energiaszegénységünk közötti ellentmondást oldotta fel a magyar-szovjet timföld-alumínium-egyezmény, amelyet 1962 novemberében írtak alá. Az egyezmény szerint — mind ismeretes — hazánk főleg a bauxitkutatást, a bauxitbányászatot és a timföldgyártást fejleszti. Az előállított timföldet a Szovjetunióba szállítjuk, ahol vízi

energiával működő kohókban dolgozzák fel, majd visszazállítják hazánkba. A Szovjetunióban előállított alumíniumtömbök feldolgozására felépült a Székesfehérvári Könnyűfém-mű, készárutermeletünk legfőbb alapanyagbázisa. A magyar-szovjet timföld-alumínium-egyezmény tíz éve alatt 67 százalékkal nőtt a kibányászott bauxit mennyisége, megkétszereződött a timföldtermelés, és háromszorosára emelkedett az alumínium félgártmányok előállítása. A mennyiségi növekedés mellett jelentős minőségi változást is hozott a két ország közötti megállapodás; lehetővé tette a bauxitvagyonnal arányos méretű félkész- és készárutermelet készítését, az egészséges szerkezetű hazai alumíniumipar kialakítását. Ennek következménye, hogy az alumínium ma már nem hiánycikk, 1971-ben az egy főre jutó fogyasztás elérte a 10,3 kilogrammot.

A két ország között létrejött egyezmény újabb, további fejlődésnek nyitott utat. A kormány az alumíniumipar fejlesztését központi program rangjára emelte, s ennek célkitűzései szerint 1985-re bauxitból évi 3 millió tonnát, timföldből 830 ezer tonnát, alumíniumból 260 ezer tonnát állítanak elő. A jelentős többlettermelés megvalósítható tovább bővül a Székesfehérvári Könnyűfém-mű, az Ajkai Timföldgyár, és kiemelt nagyberuházással három új bányát nyitnak Izamajorban, Deákpusztán és Halimbán.

Gyáregység- és hőközpontavatás Nyíregyházán és Szolnokon

Nyíregyházán felavatták az Elektroakusztikai Gyár új üzemét. Az új gyár létrehozása szorosan kapcsolódik a párt és a kormány vidéki iparfejlesztési politikájához, s ugyanakkor része az országos elektronikus alkatrészellátási programnak is.

Az új létesítmény üzembe helyezése lehetővé teszi, hogy a 2700 dolgozót foglalkoztató elektroakusztikai gyár mind jobban ellássa a hazai és a külföldi piacot korszerű rádió- és tv-stúdiókkal, komplex hangrendszerekkel, információs és oktatástechnikai termékekkel.

Szolnokon a MÁV legnagyobb hőközpontját adta át próbaüzemeltetésre a MÁV vezérigazgató-helyettese. Avató beszédében elmondta: a kormány programjának megfelelően a vasút is fokozatosan áttér a gazdaságosabb energia-

hordozók alkalmazására. A vontató járművek jelentős részén kívül ipari és fűtési célokra is olajat, illetve földgázt használ. A Szovjetuniótól vásárolt 78 Diesel-mozdony-haszalátával a múlt év 9 hónapjában 130 millió forint költségmentekaritást ért el a MÁV. Szolnokon az új hőközpont 68,5 millió forint költséggel épült. Hét kazánja óránként 80 tonna 12 atmoszféras nyomású gőzt termel. A MÁV programjának megfelelően hasonló korszerű energiatelepet létesítenek Záhonyban, Dombóváron, Debrecenben, Dunakeszin, Miskolcon és Szombathelyen.

A számítástechnikai program keretében gyáregységet létesít Zalaegerszegen a Magyar Optikai Művek. A gyáregység a terv szerint 1975-re készül el, a gyár leendő szakmunkásainak képzése azonban már megkezdődött.

Új híd a Rákos-patakon

Folytatják a főváros kelet-nyugati főútvonalának építését

Az M-7-es és az M-1-es út budaörsi csatlakozásától — a Hegyalja utat, az Erzsébet-hidat, a Rákóczi utat átszelve — a Kerepesi úti városhatárig terjed a főváros kelet-nyugati főútvonal. A nemzetközi forgalom szempontjából is fontos út szakaszos újjáépítése, korszerűsítése évek óta tart. A budai szakaszt az elmúlt években csaknem teljesen felújították, csupán a Hegyalja út—Alkotás utca—Budaörsi út csomópontjának rendbehozása van még hátra. Ezt a munkát 1974-ben kezdik meg.

Az Erzsébet-híd budai hídfőjétől, a Baross térig a Rákóczi úti villamosforgalom megszüntetésével teremtették meg az irányonkénti három közúti sávot. Elkészült már a Kerepesi

útjának Gumigyárig terjedő szakasza is. Az idei program ennek a munkának a folytatása; most a Hungária körútján készül el a kétpályás főútvonal. A Mexikói út és a Körvasút-sor közötti szakaszon a kiszélesítéskor az út egy-egy sávját kőköckával fedték be. Most ezt aszfaltra cserélik ki.

A HÉV Kerepesi úti szakaszának megszüntetésével a Százlábú hídon felszedték a vágányokat. Az útszüelés érdekében a megszűnt HÉV-hídon vasbeton lemezeket fektettek le, s ezzel lehetővé válik, hogy ezt a két hidat is az autóforgalomnak adják át. Ugyancsak a második útvállya kiépítésére, még az idén, a Kerepesi út és Rákos-patak találkozásánál új hidat építenek.

Az elmebetegek és az alkoholisták gyógykezelésére és gondozására vonatkozó jogszabályok végrehajtásának tapasztalatairól tárgyalt az országgyűlés szociális és egészségügyi állandó bizottsága.

Megállapították, hogy az egészségügyi miniszter 1969-ben kiadott „irányelvek az elmeegészségügyi ellátás fejlesztéséhez” című állásfoglalása kedvezően befolyásolta a helyzetet. Az idegbeteg-gondozók személyi és tárgyi ellátottsága több helyütt javult az 1968. évihez képest. Az egy-egy gondozóintézetben működő elmeorvosra jutó betegek aránya azonban még mindig magas. Ennek tulajdonítható, hogy az elmeosztályra való beutalást Budapesten is mintegy 30 százalékban, a megyékben még alacsonyabb arányban kezdeményezték az idegbeteg-gondozók. Az elmebetegek-gondozásra fordított óra általában kevés.

Változatlanul hátrányosak Szabolcs-Szatmár megyében a körülmények: az idegbetegek gondozására mindössze napi hat óra jut. Aránytalanul kedvezőtlen Pest megye helyzete is. Kevés javulás tapasztalható Veszprém, Heves és Békés megyében.

Megkezdtek a békásmegyeri lakótelep építését

Új közművek építésével, a régiék felújításával megkezdődött a békásmegyeri lakótelep építése.

Az előkészítő munkák nagy körültekintést kívántak, annak ellenére, hogy a közművesítéshez szükséges feltételek viszonylag kedvezőek. A víztermelés például a közeli Szentendrei-sziget, és ennek békásmegyeri gépháza biztosítja. A várható igények zavartalan kielégítése viszont szükségessé teszi a gépház bővítését, új vízcsőhálózat kiépítését, Rókahegyen pedig új, 5000 köbméteres víztároló-medence létesítését. A gázellátás ugyancsak kedvezően oldható meg: a lakótelep közvetlen szomszédságában van ugyanis a földgázvezeték átadó állomása, amely a lakások fűtéséhez szükséges földgázmennyiséget biztosítja majd. A legnagyobb problémát a csatornázás jelenti, a lakótelepen ugyanis teljesen új csatornarendszer kiépítése szükséges.

A lakótelep építésének üteme gyors munkát kíván: a negyedik ötéves tervidőszak végéig ugyanis több mint három ezer otthon átadását irányozza elő a beruházási program. Végeredményben a Csillaghegy és a Kossuth Lajos üdőlőpart között fekvő Békásmegyeren összesen 11 500 korszerű lakás kerül tető alá.

Új Körös-híd épül Kunszentmártonnál

Tovább folytatják a Körös új közúti hidjának tavaly május óta szünetelő építését Kunszentmártonnál. A régi, keskeny híd két kilométer távolságra felépülő új híd — az ártéri szakaszokkal együtt — 220 méter hosszú és 12 méter széles lesz. Előre gyártott elemekből. hazánkban még nem alkalmazott, úgynevezett szabadon szerelt technológiával építik. Az elemek behelyezésehez állványzatot nem használnak, feszítő kábeleket helyettesítik a szerelőállványokat.

Mivel az új Körös-híd nem az eredeti helyén épül, a 44-es út Kunszentmárton környéki szakaszát is korrigálják: mintegy öt kilométer hosszúságban új nyomvonalat építenek.

SZOLNOK megye mezőgazdasági tsz-ei közül egyedül a törökszentmiklósi Aranykalász Tsz zárta veszteséggel az 1972-es évet. A tsz gazdálkodásának rendezésére a megyei tanács vb szándéklajstromot rendelt el, de addig is lehetőséget teremt a gazdálkodás normális menetére: 10 millió forint övédekot helyeztet leltébe. Ezenkívül szakmai segítséget is kap a gazdaság.

Az elmeosztályokon — az ágyak 25 százalékán — kap helyet az alkoholelvonó kezelésben részesülő is. A jelentős, a szóbeli kiegészítés és a háziorvosok egyaránt felhívták a figyelmet az alkoholizmus növekvő térhódításának veszélyére, amelynek elhárításával egymagában az egészségügy képtelen megbirkózni. Elgondolkoztató, hogy míg az elvonókúrára önként jelentkezők száma csökken, az egészségügyi szakigazgatási szervek és bírósági határozat útján kötelezettek aránya növekszik.

Az orvosok és az igazságügyi szakemberek véleménye szerint a jelenlegi jogszabályok sem orvosi, sem jogi értelemben nem elég pontosan határozzák meg az alkoholizmust, ami a mindennapi gyakorlatban igen sok gondot okoz.

Fontos lenne a munkaterápiát jelenlegi elégtelen lehetőségeinek kiterjesztése. Pontosabban arról van szó, hogy a kettő-hathetes elvonó kezelést huzamosabb ideig tartó kényeszfoglalkoztatás kövesse. Csak ettől várható az alkoholista teljes gyógyulása, az alkoholmentes életmód kialakítása.

Az alkoholizmus megelőzésében eddig nem sok sikerrel dicsekedhetünk. A szeszfogyasztás évről évre növekedik. Ennek megfelelően fokozódik a szerepe a bűnözésben. A Belügyminisztérium statisztikája szerint 1969 és 1971 között például az ifjúság elleni büntetőeljárás 50,8-ról 57,8-ra, hivatalos személy elleni erőszakban 61,6-ról 63,5 százalékra növekedett az alkoholos állapotú tettesek aránya. Hasonló következtetésre vezet a rendészeti intézkedések tanulmányozása: körülbelül kétezerrel több ittas személyt kellett kijózanítószobába szállítani. Az ittas vezetést miatt bevont jogosítványok száma 2148-ról 3162-re szaporodott. Szinte főszerepet játszik az alkoholnak a válogóanyagokban, a gyermeknek állami gondozásba vételében, közlekedési balesetekben és így tovább.

Indokolt tehát az igény az alkohol propagandájának megszüntetésére, a hatóságok ellenpropaganda, a társadalmi aktivitás erősítésére. Indokolt a bizottság javaslata, hogy a szeszital-forgalom bevételeiből a jelenleginél sokkal többet költsenek az alkoholizmus elleni küzdelemre.

Mintegy 125 ezer dolgozót érint a központi béremelés az ÉVM-építőiparban

Az állami kivitelező építőipar vállalatainál az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztériumnak az építők szakszervezetével egyetértésben kiadott irányelvei szerint — megkezdődött a munkások és a közvetlen termelést irányító központi béremelésének végrehajtása.

Az ÉVM építőipari vállalatainál mintegy 125 ezer dolgozót — fizikai munkást és a termelést közvetlenül irányító — érint a központi béremelés, amelyre 174 millió forintot fordítanak. Ennek egy részét, csaknem 28 millió forintot az ágazat differenciálási elvei szerint osztott szét a vállalatok között a minisztérium. Ebből az összegből azok a vállalatok kaptak az átlagnál többet, amelyek a korszerű, iparosított építésmódot fejlesztik, bővítik technikai eszközeiket és a korszerű berendezésekhez, magasabb technikai színvonalú munkához értő, kvalifikált munkások körét. Tekintettel voltak azokra a vállalatokra

is, amelyek az utóbbi években túlkülföldön dolgozó ok miatt az átlagnál kisebb ütemben növelhették a munkások átlagkeresetét.

Azon túl, hogy elsősorban a kedvezőtlen, nehéz körülmények között, több műszakban dolgozó munkásoknak, a termelésirányításban közvetlenül részt vevőknek, valamint a nődolgozóknak az átlagnál jobban növelik az alapbért, figyelembe veszik azt is, hogy nagyobb arányú bérnöveléssel indokolt elismerni a vállalat termelési profiljával összefüggő kulcsfontosságú szakmákat. A házigyáraknál főként a darukezelőket és a panelszerelőket, a mélyépítőiparban pedig az exkavátor- és dömperekkel bérfejlesztését helyezik előtérbe.

Az építőiparban nemcsak a személyi alappérek — órabérek — hanem valamennyi munka tarifarendszer szerinti teljesítménybért is emelni kell; ennek megfelelően majd sok száz normatelt dolgoznak át.

Megkezdtek a dunai városi hullámpapírgyár építését

A műszaki és a kereskedelmi vizsgálatok már a hatvanas években azt mutatták, hogy a papírfogyasztásban Magyarországon is mind nagyobb az érdeklődés a csomagolásra és más hasonló célokra felhasználható hullámpapír iránt. 1970-ben a hullámpapír felhasználása elérte a 71 ezer tonnát, ebből 27,5 ezret tőkés importból kellett beszerezni.

1977-ben, az előzetes becslés szerint 115 ezer tonna hullámpapírra lesz szükség, ebből mintegy 39 ezer tonnát ismét csak külföldről kell beszerezniük.

S ezzel tulajdonképpen már meg is mondtuk, miért van szükség a Papíripari Vállalat dunai városi gyára mellett létesülő, úgynevezett hullámpapírgyárra. Az idén beruházással épülő üzem a tervek szerint 1977. december 31-én már dolgozni kezd, s alapjában megvalósítja a hullámpapír-kereslet és -kínálat hazai alakulását. Az iparág előrelátói az 1978-as hullámpapír-felhasználást 216 ezer tonnára becsülik, s mint mondják, a hullámpapír belépésével és a mennyiség belföldi gyártással előteremtődhet. A szakemberek szerint 1990-ben 299 ezer tonna lesz a felhasználás, de akkorra már több mint 14 ezer tonnát exportálhatunk is.

A vertikális szó jelentése az értelemző szótár szerint: „a termelés egymásra következő szakaszain alapuló”. Dunaúj-

városban pontosan erről van szó. A már működő szalmacellulóz- és papírgyár mellé három, egymással szoros technológiai kapcsolatban álló üzemrészt építenek. Ezek — a félcellulózüzem, a hullámalapappapír-üzem és a hullámpapír-üzem — alkotják az úgynevezett vertikumot, és ilyen sorrendben használják majd egymás termékeit. A félcellulózüzem évi 50 ezer tonna lombosfa-félcellulózot állít majd elő (hazai nyár-, gertyán- és bükkfából), ebből és a szervezeten begyűjtött hulladékpapírból éventékint 100 ezer tonna hullámpapír készül. Ennek körülbelül a felét a helyszínen feldolgozzák hullámdobozzá és más hullámpapírré, de jut itt gyártott hullámalapappapír a csepeli és a nyíregyházi papírgyárba is.

Az új létesítményben 1300-an dolgoznak majd. Szociális igényeik kielégítésére és a régi gyári dolgozók helyzetének javítására százmillió forintot fordítanak, ebben azonban nincs benne a lakásépítésre szánt 85 millió és a papírgyári szakmunkásképző iskola beruházási költségeit fedező 55 millió forint.

AZ ELHUNYT Johnson elnökről nevezik el a teacsi Houstonban levő ürközponton. Az amerikai kongresszus megszavazta a szenátus által már korábban jóváhagyott határozatot.

A II. számú Nőgyógyászati Klinika, valamint a Radiológiai Klinika nagyszabású, több éve tartó rekonstrukcióját az idén befejezik. A két magfontosságú egészségügyi intézményben lényegesen javulnak az elhelyezési és a munkakörülmények.

EGYRE keresetesebb a juhús, itthon és külföldön egyaránt. Az állami gazdaságok állományukat külföldi tenyészállatokkal „korszerűsítik”. Három év alatt 60 millió forintért vásároltak külföldi fajtaikat.

Klimakamrát készített a KCM Ergonómiai Intézete a Tiszamenti Vegyiművek erőművében dolgozó gépkezelők munkaviszonyainak megjavítására, hogy munkaidejük alatt zaj- és hőhatások ne ériék őket.

A LAKOSSÁGI szolgáltatók fejlesztését 1973-ban 88,3 millió forinttal támogatja a fővárosi tanács. A gépjárműjavítás fejlesztésére 31,5 millió forint jut, 25,8 millió forintot szánnak a textilipar bővítésére. 19,2 millió forintot pedig a lakásbentartó-hálózat bővítésére. A többi pénz csaknem egyenlő arányban oszlik meg az elektromos háztartási gépek és híradástechnikai cikkek javítása, egyéb ipari javítás, illetve a kereskedelmi és áruszállítási jellegű szolgáltatók között.

A Csongrád megyei textilipar mintegy 20 000 dolgozónak nyújt munkalehetőséget. A berendezések azonban elavultak, ezért időszerű azok felújítása. Erre hozzávetőlegesen a megyében 1 milliárd forintot fordítanak. Elsősorban a kötszövő ipart fejlesztik.

AZ UTOLSÓ béreslakások is eltűntek Csongrád megyében. A Felgyői Állami Gazdaságban egymillió költséggel 22 egy- és kétszobás korszerű szolgáltató lakást alakítottak ki a régi, közös konyhás, szabadkéményes béresházból, amelynek csak időtálló külső falai maradtak meg. Iparkodni kell a szkanzenek berendezésével, mert lassankint nem marad miből berendezni a szabadtéri múzeumokat.

Különös házasság vert fel nagy port Indonéziában. Egy 42 éves amerikai antropológus nő házasságot kötött egy kőkorszaki körülmények között élő nyugat-iráni törzs főnökével. A ceremónia a törzsi szokásoknak megfelelően zajlott le. Az indonéz kormány szóvivője megdöbbenéssel kapcsolatban, s felhívta a figyelmet arra, hogy a vállalkozó kedvű Nyn Sergeant asszony életveszélynek teszi ki magát, ha megszegi a törzsi szokásokat.

AZ ELSŐ elektromobil, amelyet norvég mérnökök szerkesztettek, megjelent Osló utcáin. A jármű maximális sebessége óránként 60 kilométer.

Sí-lesikélpályát építettek a Bükk hegység tetején, a bánykúti turistaház szomszédságában a KISZ-fiatalk, társadalmi munkában. Ugyancsak társadalmi munkában készítették el a sífelvonó gépházát, valamint a több mint 500 méteres kötélpályát is. A sífelvonót üzembe helyezték.

A KILENC szocialista állam — Bulgária, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Kuba, Lengyelország, az NDK, Románia a Szovjetunió és Magyarország — hírügynökségei műszaki vezetőinek tanácskozása befejeződött Visegrádon. A négy-négy eszmecserén a távlati tervek között szó esett a nagyobb sebességű távirógepek alkalmazásáról, illetve a műszaki feltételek megteremtéséről.

HÍRADÓ

SAJTÓSZEMLE
Kiadja:
az Igazságügyi Minisztérium
Bv. Országos Parancsnoksága
Budapest
V. Steindl utca 8.
Szerkesztő:
a szerkesztő bizottság
Szikra Lapyomda